

SpareBank 1 SMNs

Konjunkturbarometer 2020

for Trøndelag og Møre og Romsdal

KORONA ANALYSE

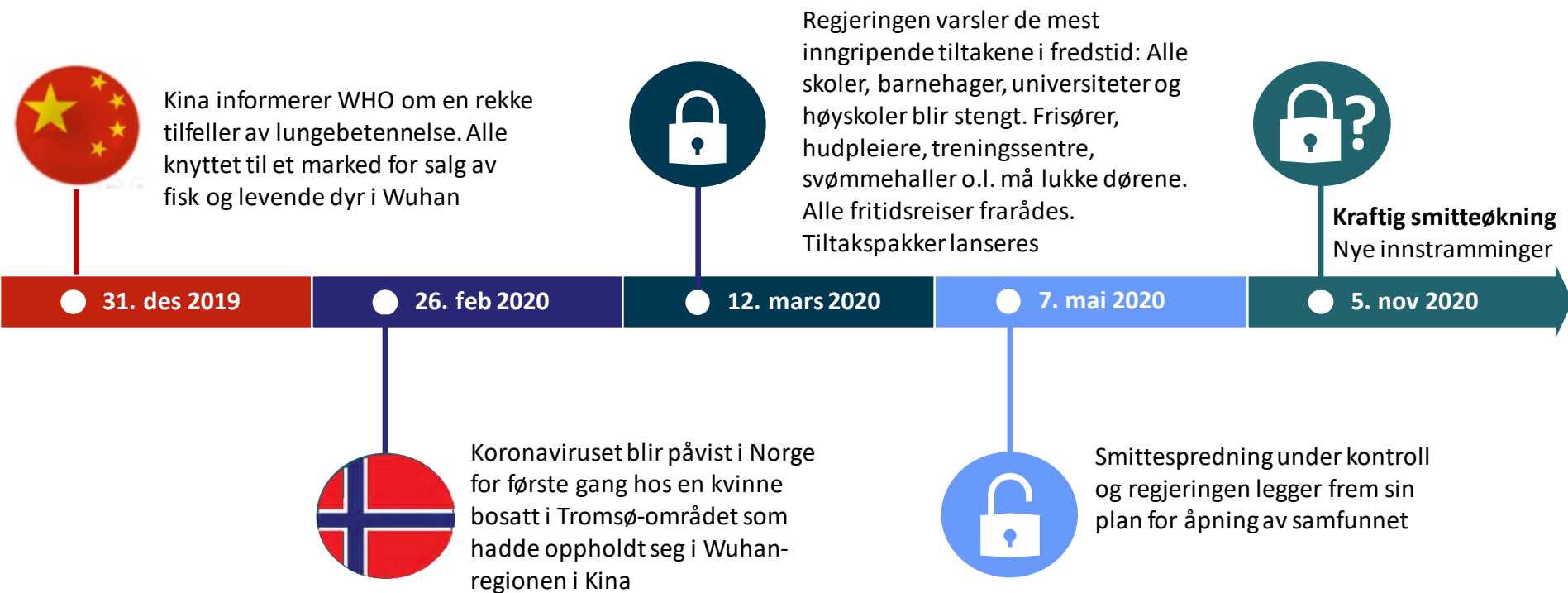
En del av Konjunkturbarometeret for Midt-Norge 2020

Oppsummert

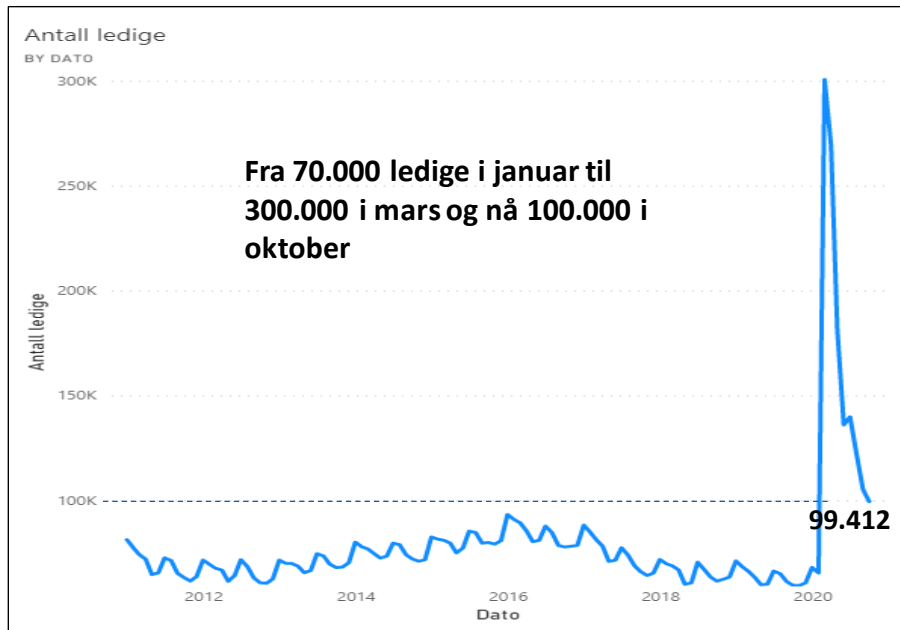
- 1 4000 bedrifter og 38.000 ansatte i Midt-Norge sterkt berørt av koronapandemien. Utgjør hhv. 10 og 15 prosent
- 2 I hovedsak rammer pandemien små og mellomstore bedrifter som er avhengig av fysisk møte med kundene
- 3 SMNs koronaindeks viser at innlandet rammes hardere enn kysten – pga. større andel bedrifter innen reiseliv
- 4 Antall selskap med negativ egenkapital i Midt-Norge øker med 41 prosent til 7900 selskap. Utgjør 19 prosent
- 5 Koronaen fører til endret kundeadferd. Bedriftenes omstillingsevne blir satt på tøff prøve.
- 6 Forventningsbarometeret viser at bedriftsledere har gått fra rekordstor pessimisme i mars til optimisme i høst
- 7 Kraftig økning i smitten de siste ukene. Vår hypotese er at mange bedrifter ikke er rustet for nye smittebølger

Nedstengingen i mars fikk store konsekvenser for bedriftene. Kraftig smitteøkning i de siste ukene. Må vi stenge ned påny?

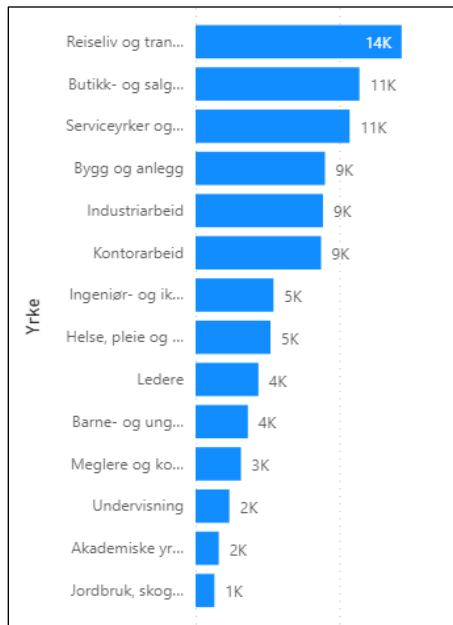

Arbeidsledigheten økte fra 70.000 i januar til 300.000 i mars. Falt raskt tilbake gjennom sommeren

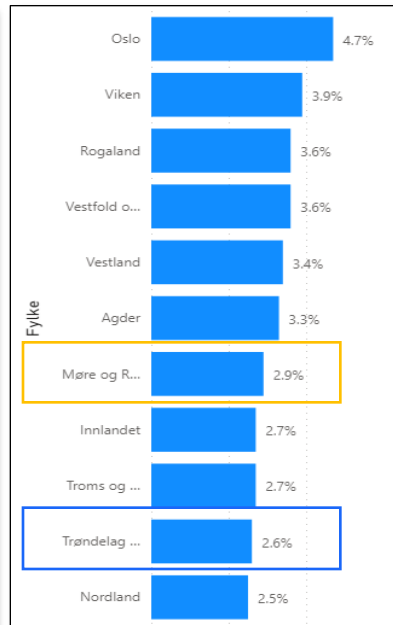
Antall arbeidsledige i Norge siden 2012

Antall ledige per bransje

Antall ledige per fylke

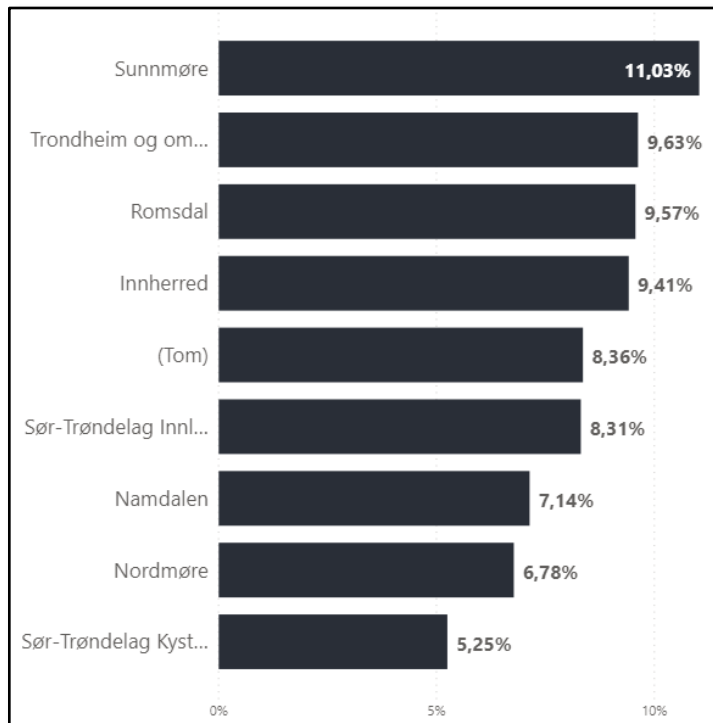

Hurtig opp, forholdsvis hurtig ned og med store variasjoner innen stillingskategorier og fylker

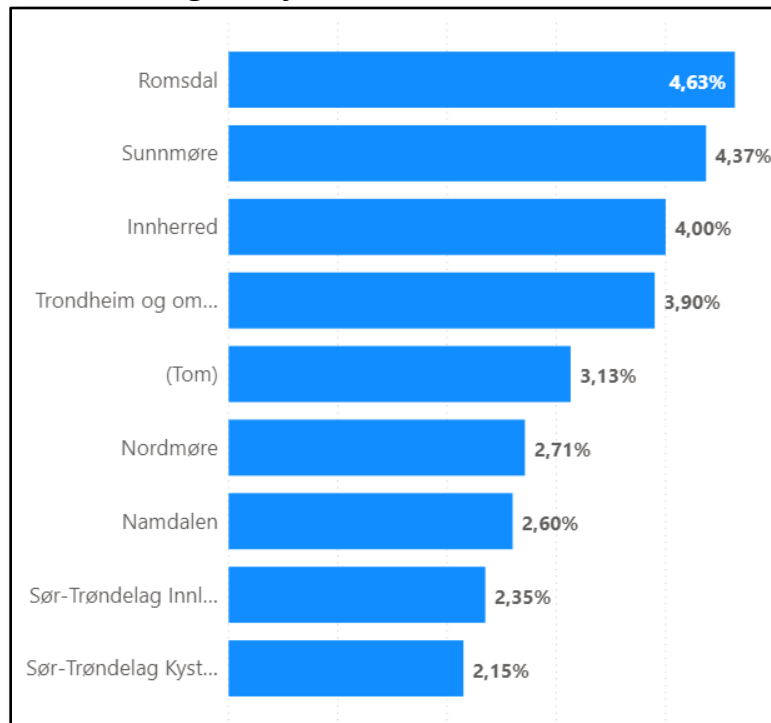
Forholdsvis stor variasjon i ledighet mellom regionene i Midt-Norge

Regionene rangert fra topp til bunn i mars og juni

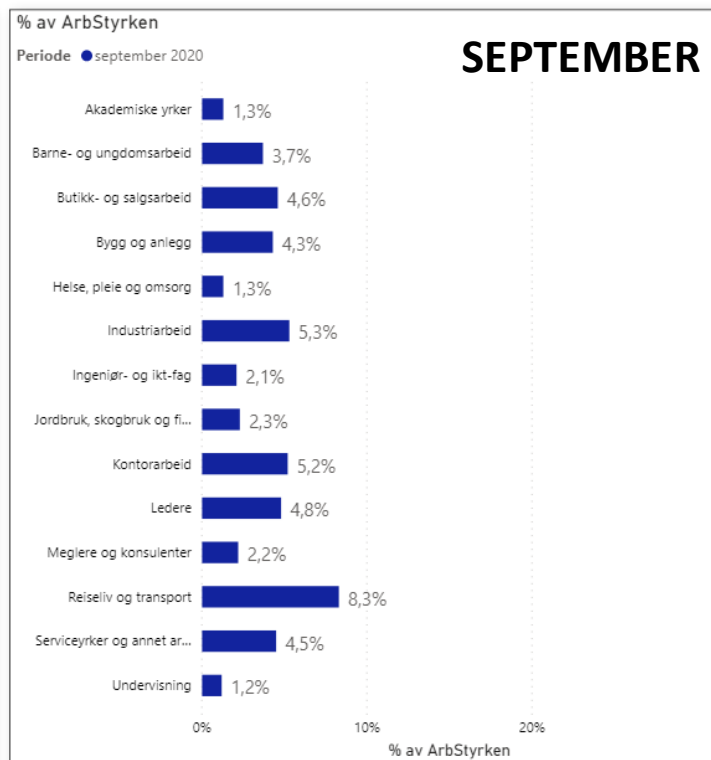
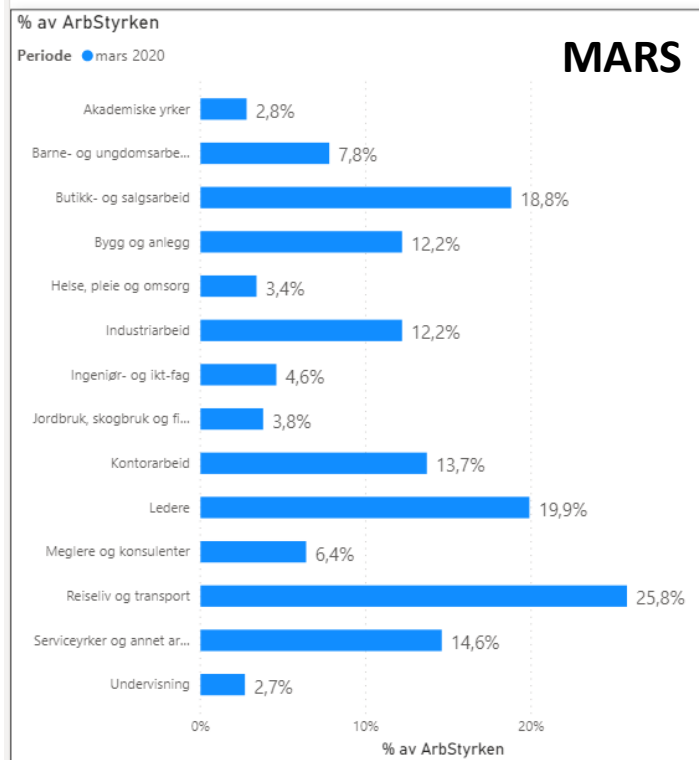
Ledige i % mars 2020

Ledige i % juni 2020

Mars ga høy ledighet for flere stillingskategorier, men ledigheten gikk på noen måneder hurtig ned for de fleste stillingskategoriene

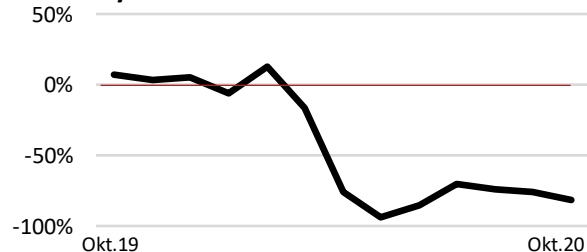
Hva kjennetegner bedriftene i Midt-Norge som er sterkt påvirket?

De fleste bedriftene er små og mellomstore bedrifter som er avhengig av at kundene fysisk møter opp

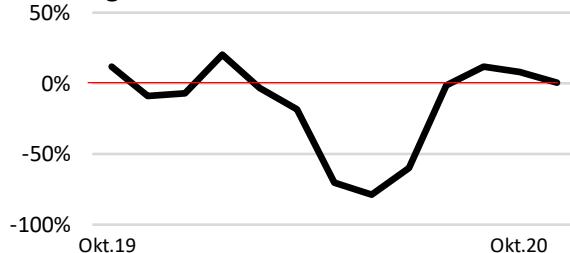

Redusert omsetning i perioden med nedstenging i vår, opptur i sommer og så redusert omsetning utover høsten

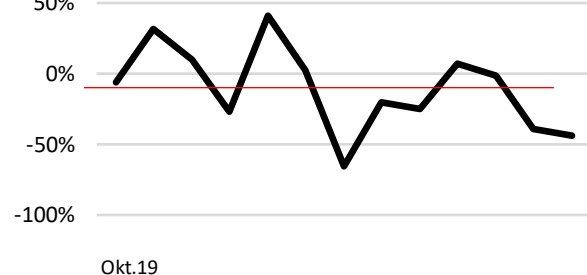
Reisebyrå

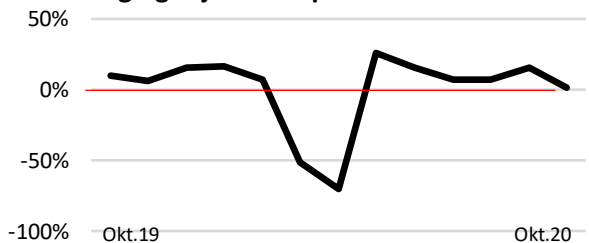
Treningscenter

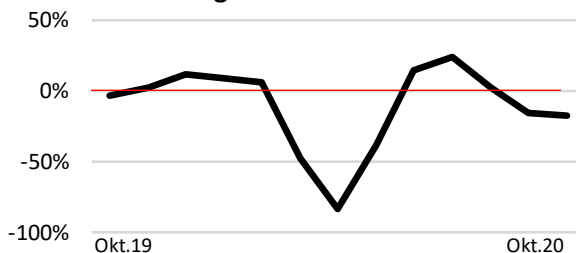
Drift av museer

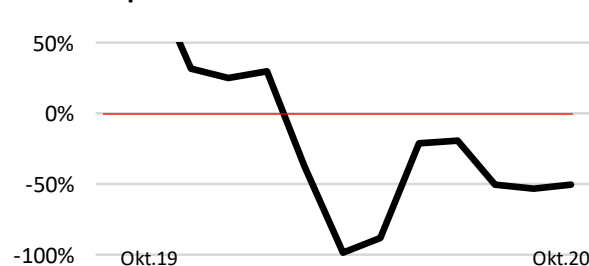
Frisering og skjønnhetspleie

Restauranter og kafeer

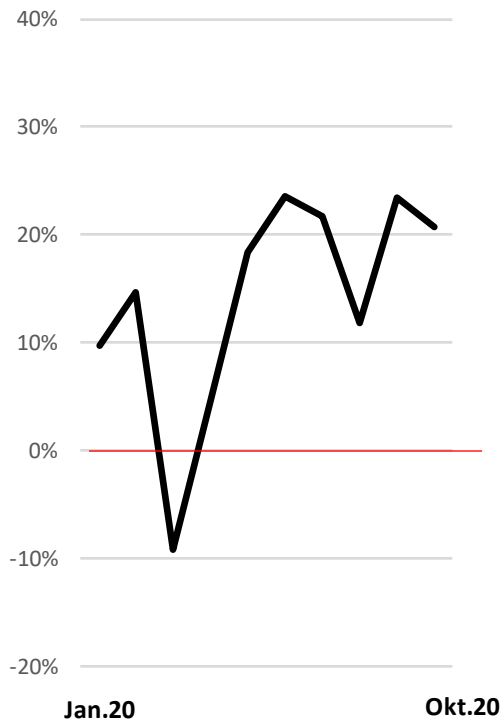

Drift av puber

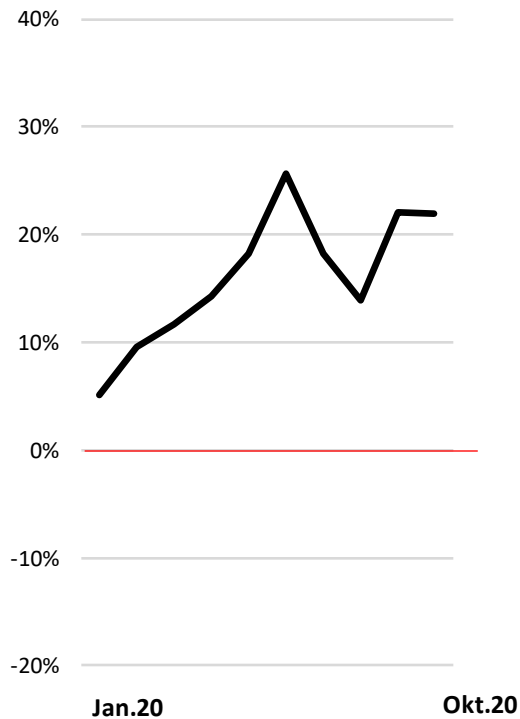

Men situasjonen er på ingen måte helsvart

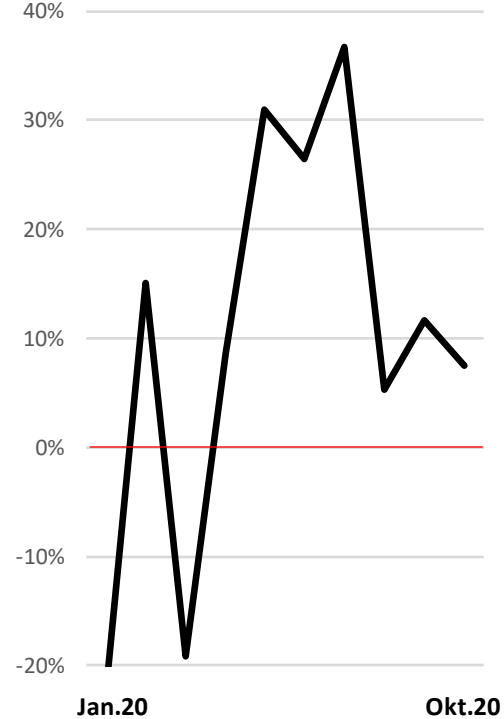
Hage, oppussing og hjem

Dagligvare

Sportsutstyr

Endret kundeadfærd som følge av koronapandemien

Vi er mer hjemme

Hjemmekontor, spiser hjemme, mer strømming, gaming, nettbruk, hjemmel levering

Økt nettrafikk

Netthandelen øker, økning i nye digitale tjenester, strømmetjenester, databruk

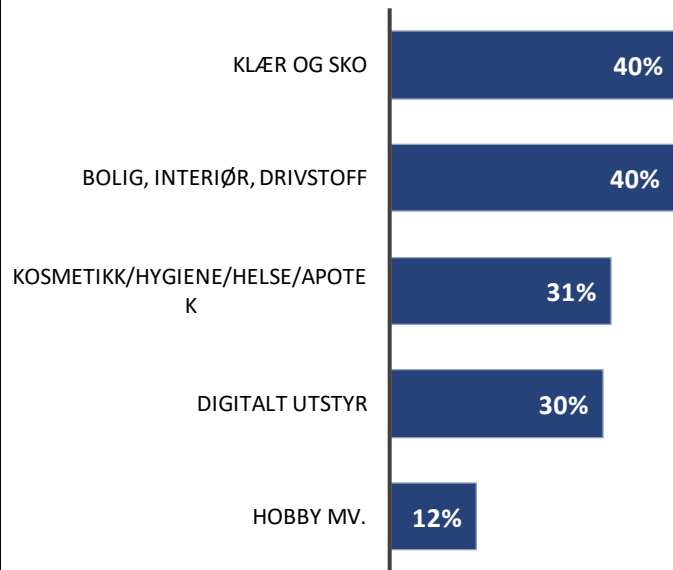
Mindre reising

Naturlig nok- Kan ha varige effekter, og særlig forretningsreiser da videomøter er blitt mer vanlig

Netthandel økte med 50% i Q2. 1 av 3 kunder sier de har endret kjøpsvaner

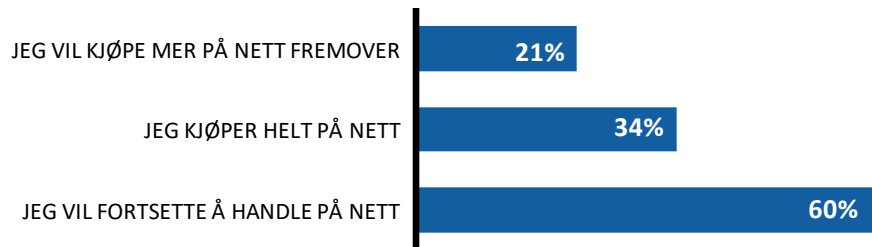
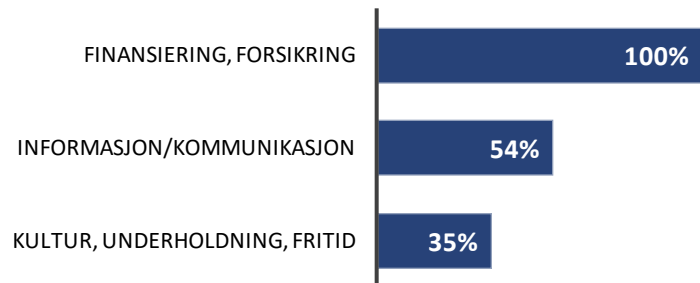
I starten av året hadde netthandel ca 7% økning (februar) etter Covid-19 utbrudd økte netthandelen med rundt 50% og for flere kategorier opp mot 100%

Topp 5 økning i netthandel varer Q2-2020

Data her er hentet fra handel på nett betalt med kort per Q2-2020 (SSB Netthandelsstatistikk)

Topp 3 økning i netthandel tjenester Q2-2020

Vil endringene i kundeadferd bli varige?

Vi har under koronapandemien sett en endring i kundeadferd (nasjonalt og internasjonalt) som kan tyde på at kundene vil endre adferd når vi kommer ut på den andre siden:

- Skift mot varer og tjenester som har de «riktige» verdiene (og at varen/tjenesten vurderes som nødvendig).
- Hurtig skifte av merkeloyalitet - viktig at merket leverer på områder som miljø, arbeidsbetingelser og sosialt ansvar
- Større fokus på varer/tjenester/opplevelser som konsumeres i egen bolig (med nær familie)
- Betydelig økt handel av varer og tjenester på nett, digital strømming, hobbyer, lage mat (hjemmeøkonomi)

Mobil tale: 50% økning
Mobil data: 25% økning
Internett/bredbånd: 40% økning

71% abonnerer på minst en støyttjeneste

84% sier at bedriften benytter digitale verktøy i større grad og mer effektivt enn før Covid

Vi bruker nesten **30.000** på digitale kanaler:
16.000 på tilgang (TV, mobil, nett)
12.000 på innhold (abon. spill, musikk, leie)

Netflix økte antall abonnenter med 15,8 mill i Q1 og 10 mill i Q2

Oppsigelse og konkursrisikoen øker i følge NHOs koronaundersøkelse

Krisen er ikke over - oppsigelser og konkursrisiko øker

Nyhet, Korona Publisert 14.10.2020

NHO-sjef Ole Erik Almlid forutsetter at myndighetene tar høyde for at det trengs ytterligere krisetiltak for næringslivet også i 2021.

Antallet koronarelaterte oppsigelser - både gjennomførte og varslede - øker i bedriftene, viser oktober-utgaven av NHOs koronaundersøkelse. Det er også flere som melder om konkursfrykt og likviditetsproblemer. - Urovekkende, men ikke overraskende, sier NHO-sjef Ole Erik Almlid.

Faksimile NHO.no 14.10.2020

- 14 prosent har gjennomført oppsigelser – mot 12 i september.
- 19 prosent planlegger oppsigelser – mot 18 prosent sist. Ikke overraskende flest i reiseliv med mer enn hver tredje medlemsbedrift (36 prosent)
- 15 prosent mangler penger til å betale regninger som forfaller snart – mot 13 prosent sist
- 13 prosent ser en reell risiko for konkurs – mot 12 prosent sist
- Omtrent hver tredje reiselivsbedrift har pengetrøbbel og frykter konkurs.

Estimerte regnskapstall for 2020 inkludert koronapåvirkning

Data

Søknader om koronastøtte per august og regnskapsdata (for 2018) for alle midtnorske bedrifter

Analyse

Estimert nye regnskapstall basert på innmeldt omsetningsnedgang i søknaden om koronastøtte

Definisjoner:

 Kraftig påvirkningsgrad > 7 % omsetningsfall

 Svak påvirkningsgrad 0 – 2,5% omsetningsfall

 Moderat påvirkningsgrad 2,5% – 7% omsetningsfall

 Positiv påvirkningsgrad >0 % omsetningsøkning

Sterk påvirkning

Restaurant og kafeer
Hotell og overnatting
Butikkhandel med klær
Rutebiltransport
Frisører og skjønnhetspleie
Treningssenter
Gatekjøkken
Puber og uteliv
Tannhelse
Idrett
Trafikkskoler
Fornøylesparker
Fysioterapi
Reisebyrå
Luftfart
Kultur

Moderat påvirkning

Bilforhandlere
Bensinstasjoner
Skipsverft
Bygg
Industri
Eiendomsmegling
Handel/Retail
Catering
Produksjon av bakevarer
Vaktjenester
Engroshandel eks matvarer
Butikkhandel eks dagligvare
Kontortjenester

Svak påvirkning

Eiendom
Konsulentvirksomhet
Anlegg
Havbruk
Shipping
Godstransport
Programmeringstjenester
Regnskap og bokføring
Fiskeri
Bilverksted
Håndverkere
Juridisk rådgivning
Reklamebyrå
Varehandel sportsutstyr
Rengjøring
Vaktmestertjenester
Fotografer
Revisjon
Veterinær
Journalistikk
PR og kommunikasjon

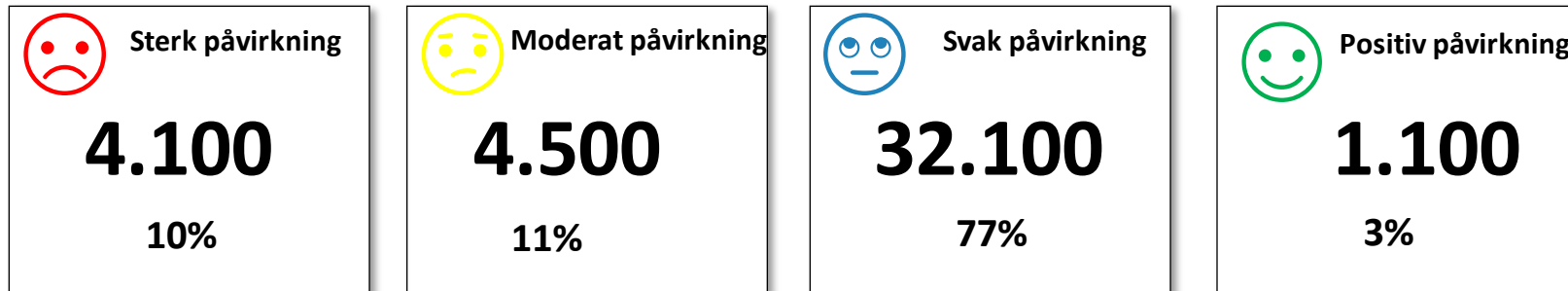

Positiv påvirkning

Dagligvare
Legekontor
Strømmetjenester
Teleselskaper
Engros/agentur matvarer
Postordre helsekost
Apotek

Antall bedrifter/ansatte og grad av koronapåvirkning

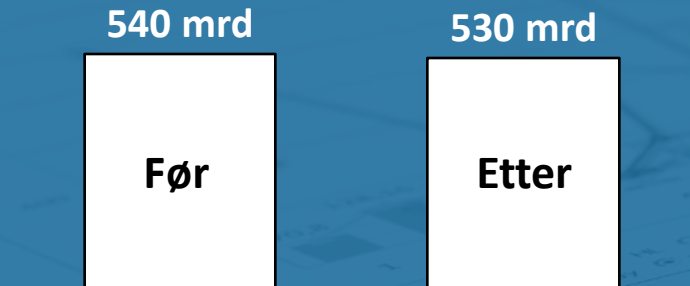
Antall bedrifter

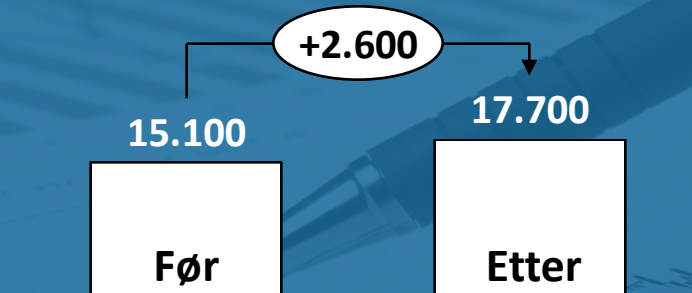
Antall ansatte

Omsetning

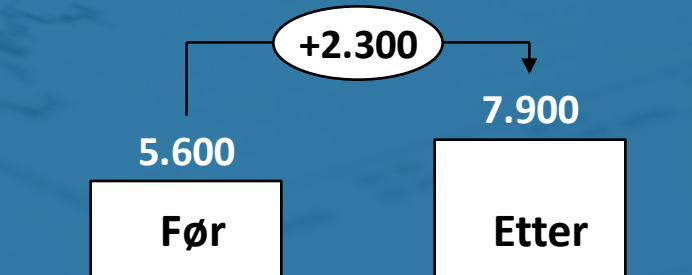
Negativ driftsresultat

Resultatmargin

Negativ egenkapital

MIDT-NORGE

Omsetning

540 mrd

➔ 530 mrd

Andel med negativt driftsresultat

36 %

➔ 42 %

Resultatmargin

7,6 %

➔ 5,9 %

Andel med negativ EK

13,4 %

➔ 19,0 %

Påvirkning

Sterk

Moderat

Svak

Positiv

Bedrifter

4.100

4.500

32.100

1.100

Ansatte

37.800

53.900

136.300

15.800

INNHERRED

SpareBank
SMN **1**

Omsetning

67 mrd

➔ 66 mrd

Andel med negativt driftsresultat

35 %

➔ 42 %

Resultatmargin

5,3 %

➔ 3,5 %

Andel med negativ EK

12,5%

➔ 18,6 %

Påvirkning

Sterk

Moderat

Svak

Positiv

Bedrifter

600

600

4.000

150

Ansatte

4.300

7.600

17.800

800

NAMDAL

SpareBank
SMN **1**

Omsetning

24 mrd

➔ 23,5 mrd

Andel med negativt driftsresultat

32 %

➔ 40 %

Resultatmargin

13,9 %

➔ 12,5 %

Andel med negativ EK

10,2 %

➔ 16,1 %

Påvirkning

Sterk

Moderat

Svak

Positiv

Bedrifter

200

250

1.600

70

Ansatte

1.600

1.300

7.100

500

NORDMØRE

Omsetning

44,5 mrd → 43,4 mrd

Andel med negativt driftsresultat

37 % → 43 %

Resultatmargin

10,1 % → 7,6 %

Andel med negativ EK

15,1 % → 19,8 %

Påvirkning

Sterk

Moderat

Svak

Positiv

Bedrifter

300

350

2.500

100

Ansatte

1.600

3.400

8.500

600

ROMSDAL

SpareBank
SMN **1**

Omsetning

37,9 mrd → 37,2 mrd

Andel med negativt driftsresultat

37 % → 41 %

Resultatmargin

7,2 % → 5,4 %

Andel med negativ EK

12,1 % → 17,3 %

Påvirkning

Sterk

Moderat

Svak

Positiv

Bedrifter

350

400

2.900

100

Ansatte

2.300

2.900

12.300

800

SUNNMØRE

SpareBank
SMN **1**

Omsetning

152 mrd → 149 mrd

Andel med negativt driftsresultat

37 % → 43 %

Resultatmargin

2,5 % → 0,8 %

Andel med negativ EK

12,9 % → 18,5 %

Påvirkning

Sterk

Moderat

Svak

Positiv

Bedrifter

800

1.000

7.000

200

Ansatte

7.600

15.600

31.500

2.300

TRØNDELAG SØR INNLAND

SpareBank
SMN **1**

Omsetning

13,7 mrd → 13,5 mrd

Andel med negativt driftsresultat

32 % → 39 %

Resultatmargin

5,9 % → 4,1 %

Andel med negativ EK

13,6 % → 18,7 %

Påvirkning

Sterk

Moderat

Svak

Positiv

Bedrifter

170

220

1.400

50

Ansatte

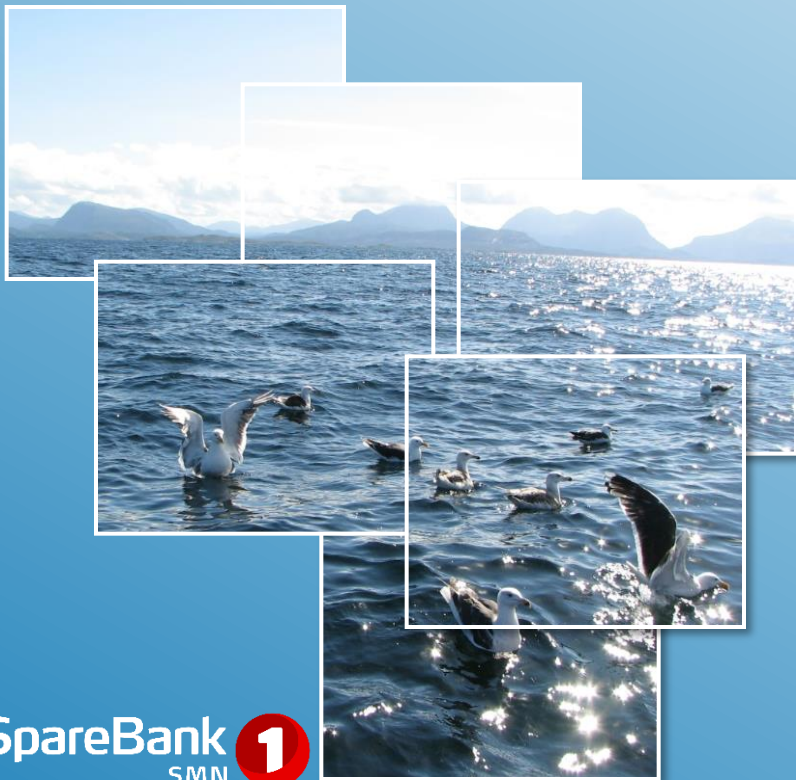
1.500

1.300

6.600

800

TRØNDELAG SØR KYST

SpareBank
SMN **1**

Omsetning

33,6 mrd → 33,5 mrd

Andel med negativt driftsresultat

33 % → 40 %

Resultatmargin

19,8 % → 19,5 %

Andel med negativ EK

13,5 % → 19,0 %

Påvirkning

Sterk

Moderat

Svak

Positiv

Bedrifter

300

250

1.900

70

Ansatte

1.600

1.200

8.416

2.829

TRONDHEIM

Omsetning

158,6 mrd → 155,4 mrd

Andel med negativt driftsresultat

37 % → 43 %

Resultatmargin

9,5 % → 7,6 %

Andel med negativ EK

14,4 % → 20,3 %

Påvirkning

Sterk

Moderat

Svak

Positiv

Bedrifter

1.200

1.200

9.400

300

Ansatte

16.200

19.700

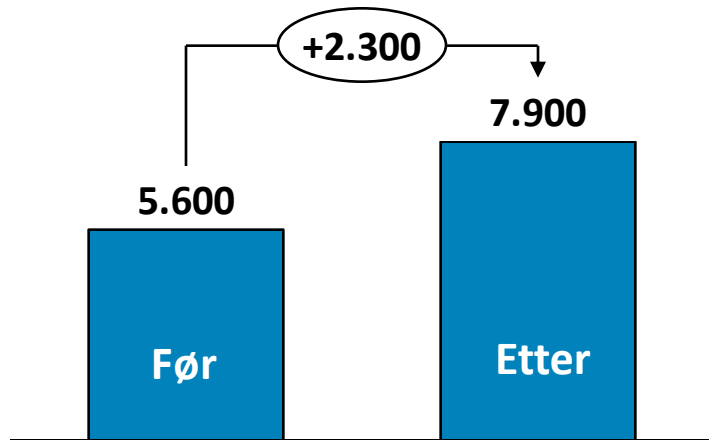
40.000

6.800

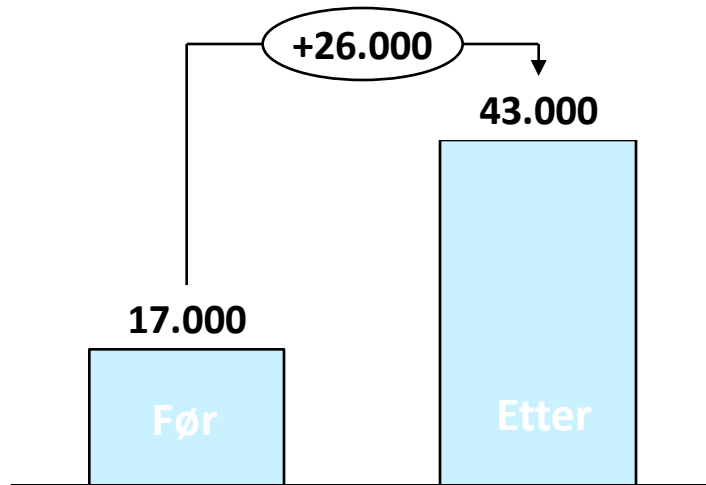
Estimatene viser en økning i antall bedrifter med negativ egenkapital

Dette kan tyde på at vi får en økning i antall konkurser i tiden fremover – og særlig innen hotell og restaurant (som har mange ansatte).

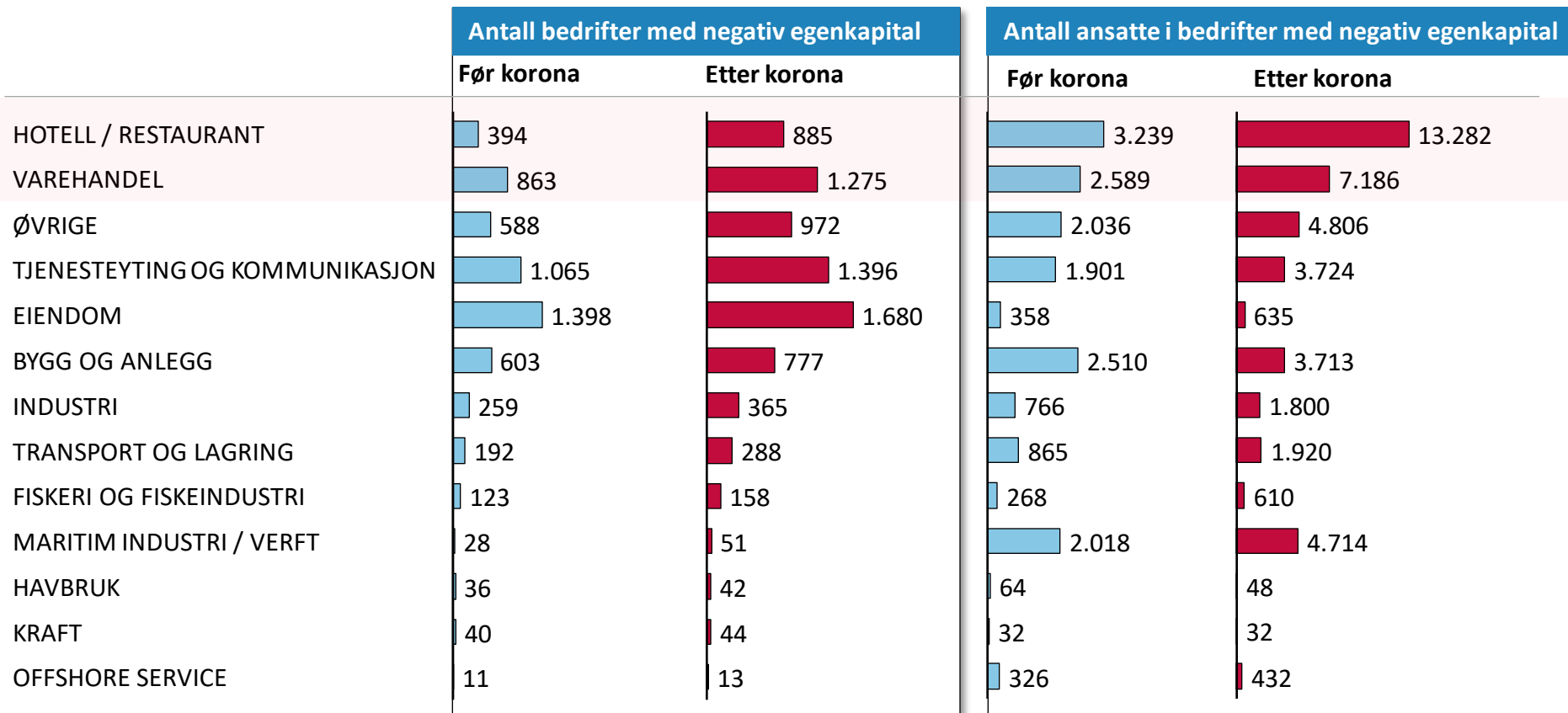
Antall bedrifter med negativ egenkapital før og etter korona

Antall ansatte i bedrifter med negativ egenkapital før og etter korona

Bedrifter med negativ egenkapital med tilhørende ansatte

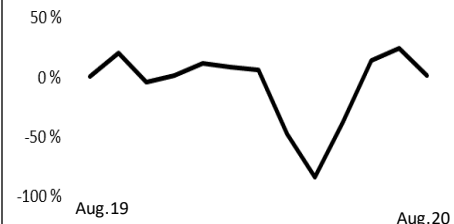
 Bedrifter 1.891

 Ansatte 17.806

Andel med negativ EK

21% ➡ 47%

Restaurant (estimert omsetning)

Omsetning

9,6 ➡ 7,6 mrd

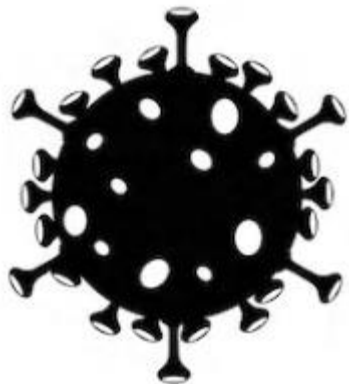
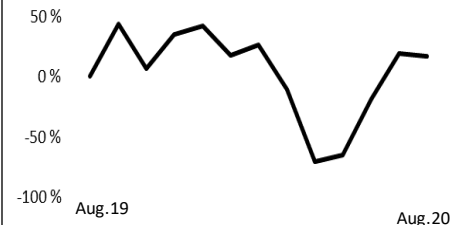
Resultatmargin

5,5% ➡ -18,2%

Antall med negativt driftsresultat

693 ➡ 1.273

Hotell (estimert omsetning)

HOTELL OG RESTAURANT

En av bransjene som ble hardest rammet av nedstengningen. Og stoppet nærmest helt opp - tallene våre (basert på våre kunder) viser en gjennomsnittlig nedgang på 50% i mars, april og mai. Men har tatt seg betydelig opp etter at man åpnet opp mer i sommer. Estimerte regnskapstall (basert på søknader om koronastøtte) viser at 2020 blir et svært krevende år for bedriftene, andel med negativ egenkapital øker til 47%. Det er naturlig å forvente en økning av konkurser innen denne næringen.

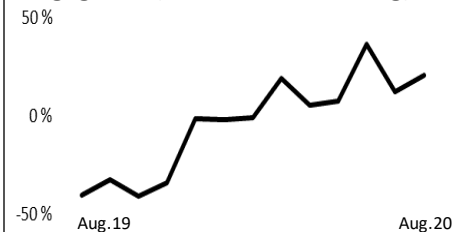
Bedrifter 569

Ansatte 12.408

Dagligvare (estimert omsetning)

Omsetning

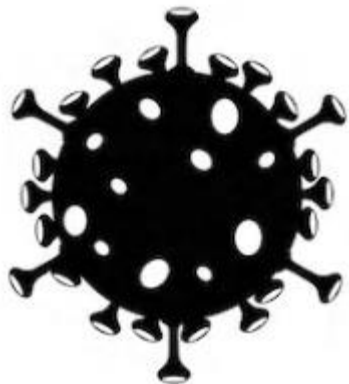
29,5 ➡ 31,0 mrd

Resultatmargin

1,6% ➡ 6,3%

Antall med negativt driftsresultat

175 ➡ 89

DAGLIGVARE

Dagligvare har hatt en positiv utvikling som følge av korona.

Vi er mer hjemme enn før. Spiser hjemme i stedet for restaurant.

Ansatte som er sterkt berørt av korona

Kommune	Antall sterkt berørte	Andel
Trondheim	16 280	20 %
Levanger	1 607	19 %
Namsos	929	25 %
Stjørdal	794	12 %
Steinkjer	741	14 %
Melhus	645	21 %
Oppdal	569	20 %
Orkdal	510	10 %
Verdal	480	14 %
Røros	450	17 %
Ørland	297	20 %
Hitra	227	15 %
Vikna	196	10 %
Indre Fosen	196	9 %
Malvik	160	8 %
Grong	140	29 %
Hemne	135	11 %
Selbu	134	14 %
Namsskogan	125	54 %
Inderøy	123	9 %
Frøya	121	6 %
Åfjord	120	11 %
Skaun	113	20 %

Kommune	Antall sterkt berørte	Andel
Ålesund	3 329	12 %
Molde	1 131	13 %
Kristiansund	927	16 %
Ulstein	757	19 %
Herøy	584	16 %
Ørsta	529	18 %
Stranda	468	22 %
Rauma	391	15 %
Haram	380	14 %
Vestnes	361	15 %
Sula	298	12 %
Volda	298	17 %
Surnadal	240	11 %
Sykkylven	225	11 %
Skodje	211	20 %
Fræna	198	10 %
Giske	168	11 %
Hareid	148	14 %
Sunndal	121	5 %
Averøy	110	9 %
Aukra	79	16 %
Ørskog	71	14 %
Gjemnes	65	18 %

Bedrifter med negativ EK før korona – som i tillegg er sterkt påvirket

5.600 bedrifter med 17.000 ansatte hadde negativ egenkapital før korona

700 av disse med 5.000 ansatte er i kategori sterk påvirkning etter korona

**Restauranter
og kafeer**

**200 bedrifter
1.916 ansatte**

**Hotell og
overnatting**

**42 bedrifter
607 ansatte**

Treningscenter

**37 bedrifter
305 ansatte**

**Frisører og
skjønnhetspleie**

**85 bedrifter
32 ansatte**

**Butikkhandel
med klær**

**57 bedrifter
245 ansatte**

KORONAINDEKS

Basert på gjennomsnittet av fire variabler

1

Estimert
omsetningsnedgang

2

Estimert andel med
negativt driftsresultat

3

Estimert endring i
resultatmargin

4

Estimert andel bedrifter
og ansatte sterkt rammet

KORONAINDEKS

Forklaring koronascore: høyere score jo større påvirkning – 0 nøytral og negativ score er positiv påvirkning

Drift av puber 56

Ingen påvirkning 0

Butikkhandel med drikkevarer -14

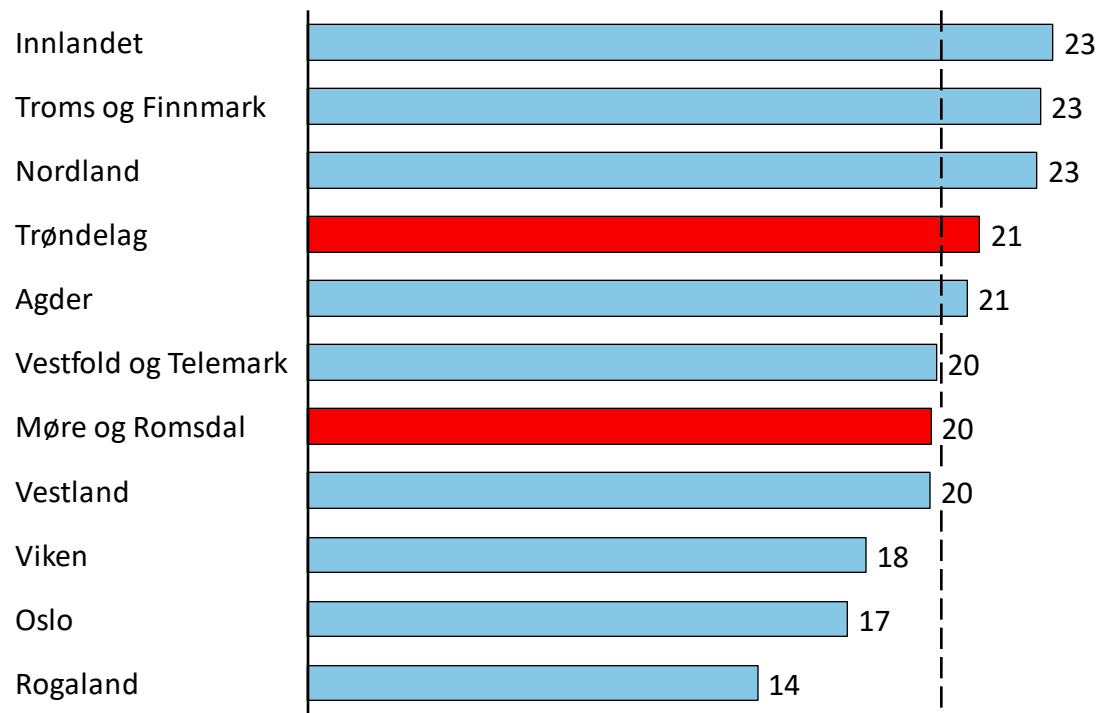
Maks= 56

Negativ påvirkning

Positiv påvirkning

Min = -14

Midt-Norge omtrent like mye rammet som Norge

Norge 20

Hotell/restaurant og butikkhandel skiller seg ut med høyere score

Hotell/restaurant
Koronascore: 43

Varehandel (detalj/butikk)
Koronascore: 15

Industri
Koronascore: 13

Transport
Koronascore: 12

Varehandel (engros/agentur)
Koronascore: 10

Maritim industri/verft
Koronascore: 8

Havbruk
Koronascore: 5

Shipping
Koronascore: 4

Media
Koronascore: 4

IT
Koronascore: 2

Privat tjenesteyting
Koronascore: 2

Kommunikasjon
Koronascore: 2

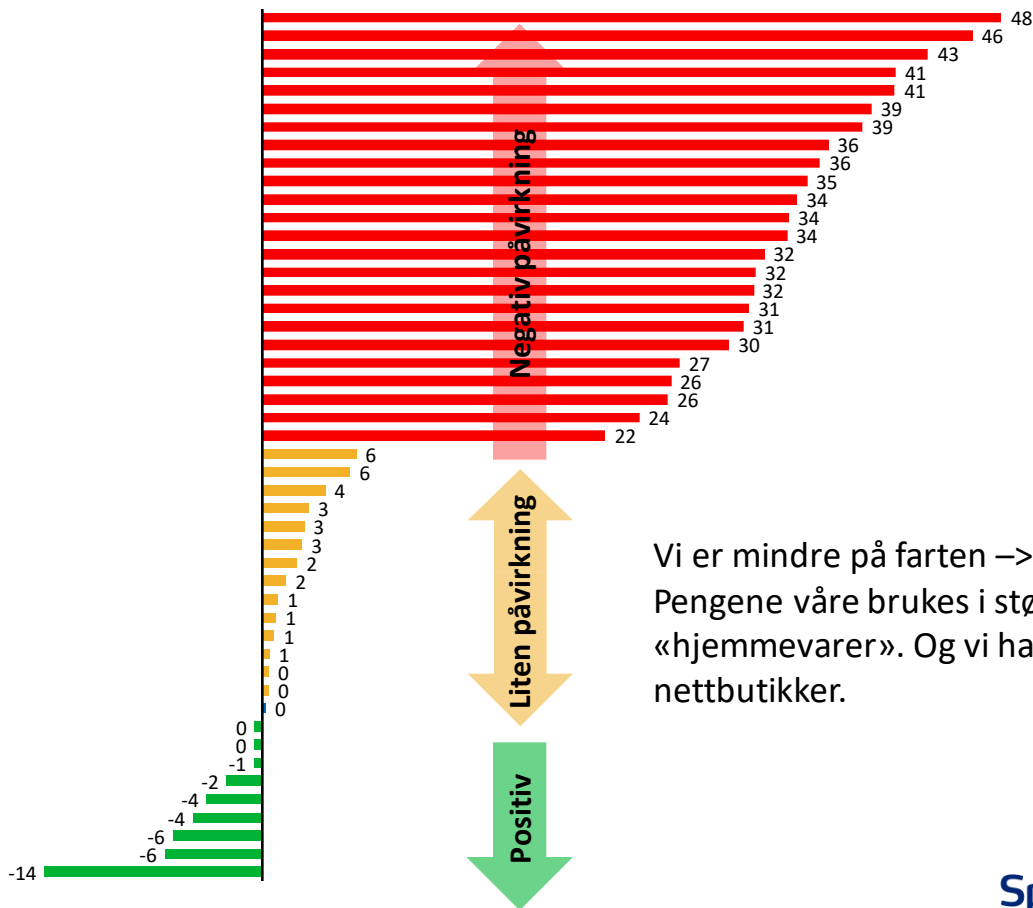
Fiskeri
Koronascore: 1

KORONAINDEKS

Koronapandemien slår både positivt og negativt ut i varehandelen

Butikkhandel med

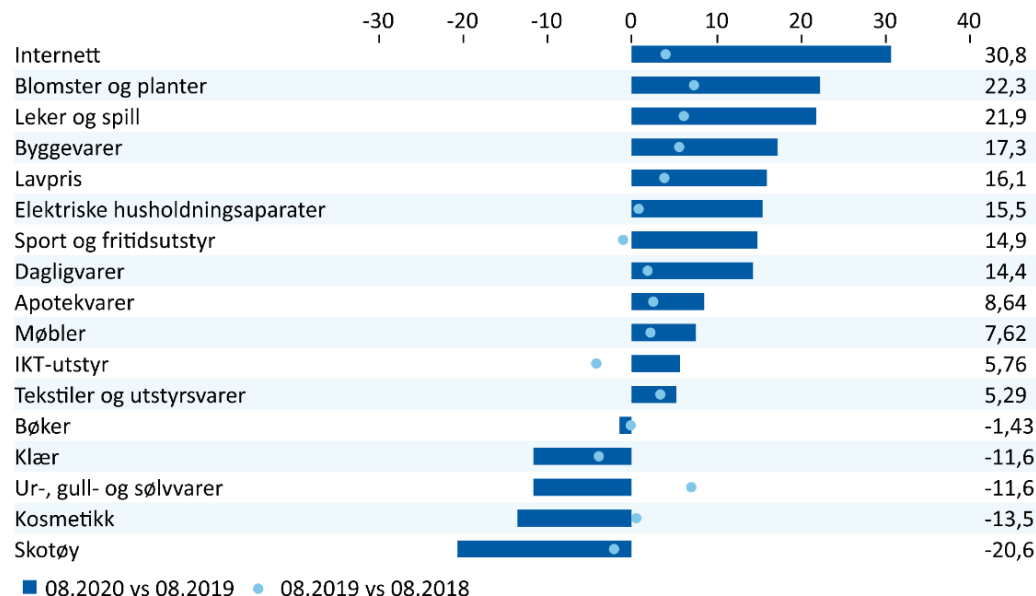
Optiske artikler
Skotøy
Reiseeffekter av lær og lærimitasjoner og varer av lær
Klær
Tepper
Fotoutstyr
Musikkinstrumenter og noter
Gull- og sølvvarer
Kjøkkenutstyr, glass og steintøy
Bakervarer og konditorvarer
Møbler
Bøker
Innredningsartikler ikke nevnt annet sted
Telekommunikasjonsutstyr
Fritidsbåter og -utstyr
Innspillinger av musikk og video
Spill og leker
Tekstiler og utstysvarer
Blomster og planter
Brukte klær
Antikviteter
Gardiner
Kosmetikk og toalettartikler
Ur og klokker
Audio- og videoutstyr
Elektriske husholdningsapparater
Belysningsutstyr
Jernvarer
Jernvarer, fargevarer og andre byggeva
Byggevarer ikke nevnt annet sted
Sportsutstyr
Fargevarer
Kjæledyr og fôr til kjæledyr
Aviser og papirvarer
Helsekost
Tapeter og gulvbelegg
Trelast
Brukte varer ellers
Datamaskiner og utstyr til datamaskiner
Kaffe og te
Fisk, skåldyr og bløtdyr
Frukt og grønnsaker
Apotekvarer
Nærings- og nytelsesmidler
Bredt vareutvalg
Medisinske og ortopediske artikler
Bredt vareutvalg med hovedvekt på nærings- og nytelses
Drikkevarer ellers

Vi er mindre på farten → mer hjemme.
Pengene våre brukes i større grad på
«hjemmevarer». Og vi handler mer i
nettbutikker.

Årsvekst i detaljomsetningen bekrefter dette.

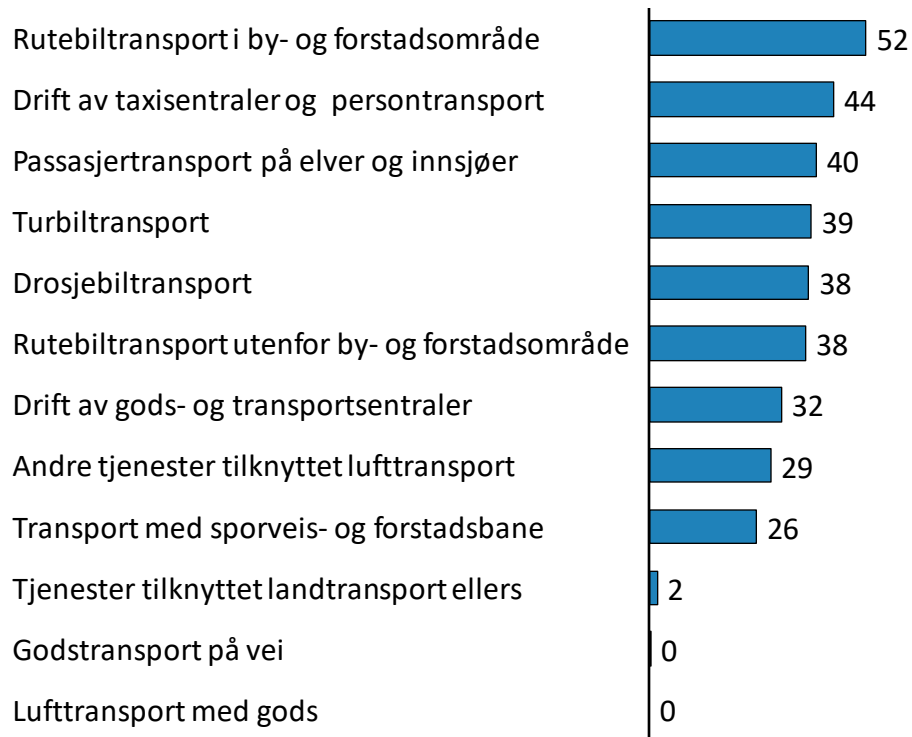
Vi bruker mer penger på «hjemmevarer». Butikkhandel som klær, sko reduseres. Netthandelen øker betydelig. Klær og sko handles mer på nett enn før viser SSBs netthandels statistikk

Kilde: SpareBank1 SMN / SSB / Macrobonds

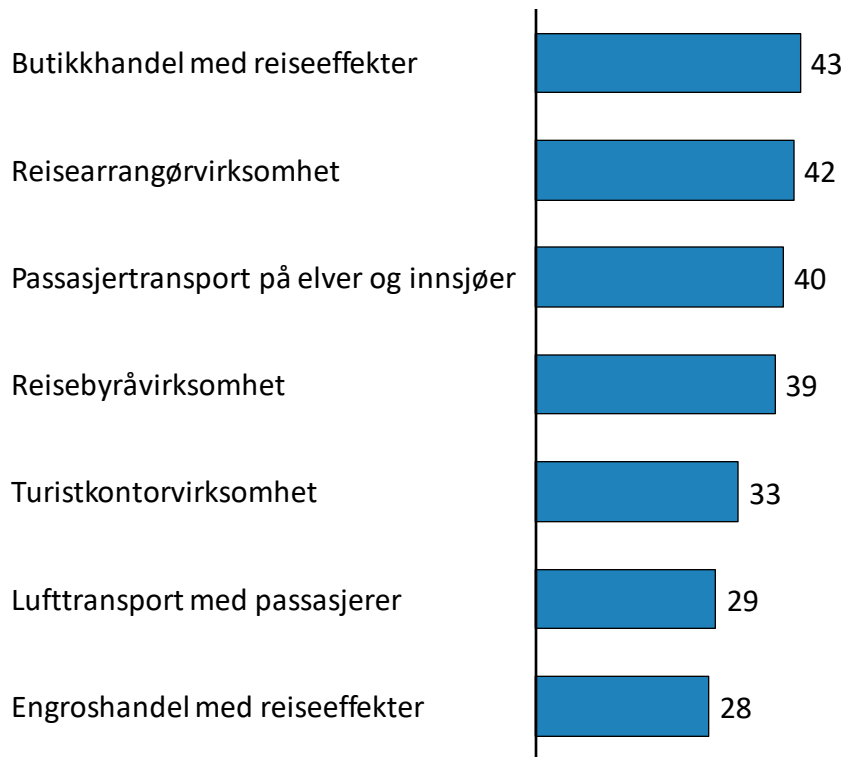
Transport av passasjerer trekker transportsektoren ned mens godstransport er mindre påvirket ifølge koronaindeksen

Kulturnæringen rammes også hardt

Reiseliv og turisme

Reiselivsnæringen frykter en bølge av konkurser.

Reiseliv

Reisegarantifondet varsler en bølge av konkurser: Ber staten stille med milliardgarantier

Brorparten av landets vel 800 pakkereiseselskaper står på kanten av stupet, advarer Reisegarantifondet. Også fondet selv sliter med å få endene til å møtes.

2 min Publisert: 31.10.20 – 08.05 Oppdatert: 6 timer siden

Reisegarantifondet tegner et dramatisk bilde av situasjonen for pakkereiseselskapene med overhengende konkurssfare for mange av landets vel aktører. (Foto: Håkon Mosvold Larsen/NTB)

Faksimile DN 31.10.2020

Her står fem av seks hotellrom tomme hver natt: - Det ser mørkt ut

På Gardermoen har fem av seks hotellrom stått tomme så langt i oktober. Og Særlig mye bedre er det ikke i Oslo eller Bergen.

DN+ 2 min Publisert: 20.10.20 – 17.22 Oppdatert: 11 dager siden

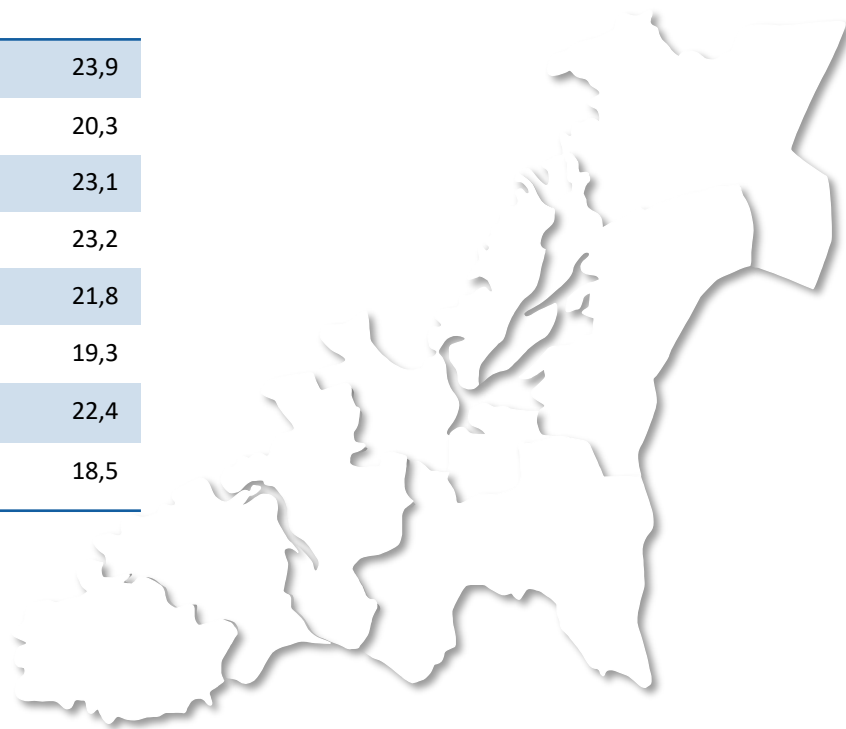

Hotellldirektør Anja Syversen-Hjellestad på Thon Hotel Oslo Airport er evig optimist, men erkjenner at det ser mørkt ut. (Foto: Mikaela Berg)

Faksimile DN 20.10.2020

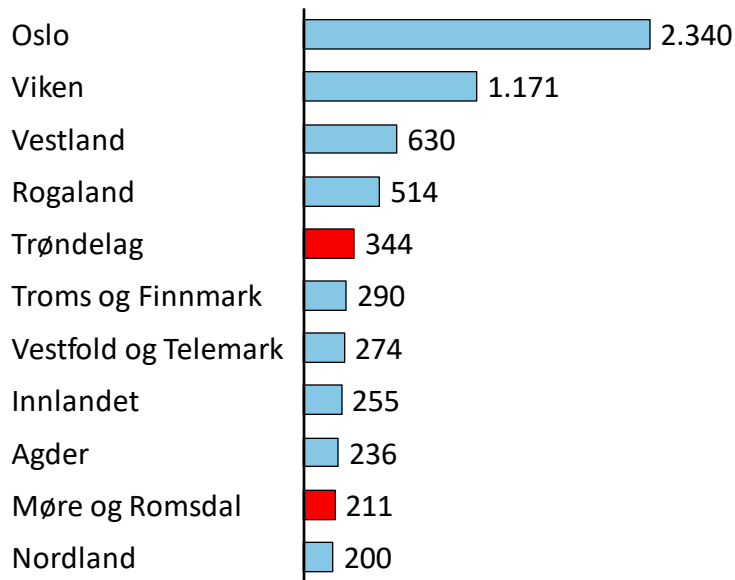
Innlandet hardere rammet enn kysten

Region	Endring i årlig omsetning	Endring andel med negativt driftsresultat	Endring resultat margin	Andel bedrifter og ansatte berørt	Korona indeks
Trondheim og omegn	-2,0 %	+5,6 %	-1,8 %	15 %	23,9
Sunnmøre	-1,7 %	+5,8 %	-1,7 %	11 %	20,3
Innherred	-1,8 %	+7,0 %	-1,8 %	13 %	23,1
Namdalen	-1,6 %	+7,4 %	-1,4 %	13 %	23,2
Nordmøre	-2,7 %	+6,0 %	-2,5 %	11 %	21,8
Romsdal	-1,9 %	+4,8 %	-1,8 %	11 %	19,3
Sør-Trøndelag Innland	-1,8 %	+6,8 %	-1,7 %	12 %	22,4
Sør-Trøndelag Kyst	-0,4 %	+6,3	-0,3 %	11 %	18,5

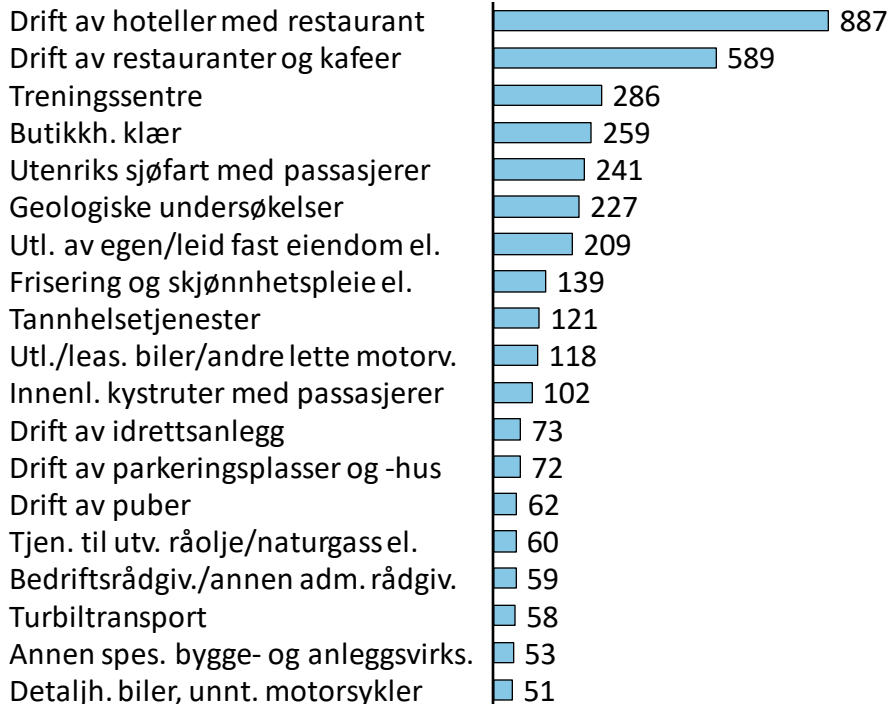

Tilskuddsordningen for næringslivet har fungert

6,5 mrd tildelt bedrifter i Norge

Topp 20 bransjer i Norge

Bedrifter i Trøndelag mottatt 344 mill. i koronastøtte fordelt på 2600 bedrifter

Totalsum tildelt

344 mill

Antall bedrifter
tildelt støtte

2611

~10 %

Snittbeløp
tildelt

132.000

Topp 20 tildelinger i Trøndelag

ORIS DENTAL HOLDING AS	12.345.065
AVIATOR AIRPORT ALLIANCE AS	4.922.641
IMPULSE TRENINGSSENTER AS	3.967.492
RØROS HOTELL AS	3.736.722
COMFORT HOTEL PARK AS	3.057.513
TRONDHEIM LYD AS	3.028.402
HUGAAS ENTREPRENØR AS	2.812.898
OPPDAL HOTELLDRIFT AS	2.750.560
HOTELL BAKERIET AS	2.652.684
QUALITY HOTEL AUGUSTIN AS	2.463.908
TRONDHEIM PARKERING AS	2.461.376
TRONDHEIM KINO AS	2.453.938
3 T ROSTEN AS	2.393.356
BIG BITE AS	2.185.752
RESTAURANTER I TRONDHEIM AS	2.169.371
WIRELESS INSTRUMENTATION SYSTEMS AS	2.167.452
NORPORT AS	2.146.458
P-HOTELS BRATTØRA AS	2.141.616
BRANDO AS	1.971.081
SANDEFÆRUS PARKERING AS	1.961.021

Kompensasjon i Møre og Romsdal

Totalsum tildelt

211 mill

Antall bedrifter
tildelt støtte

1.604

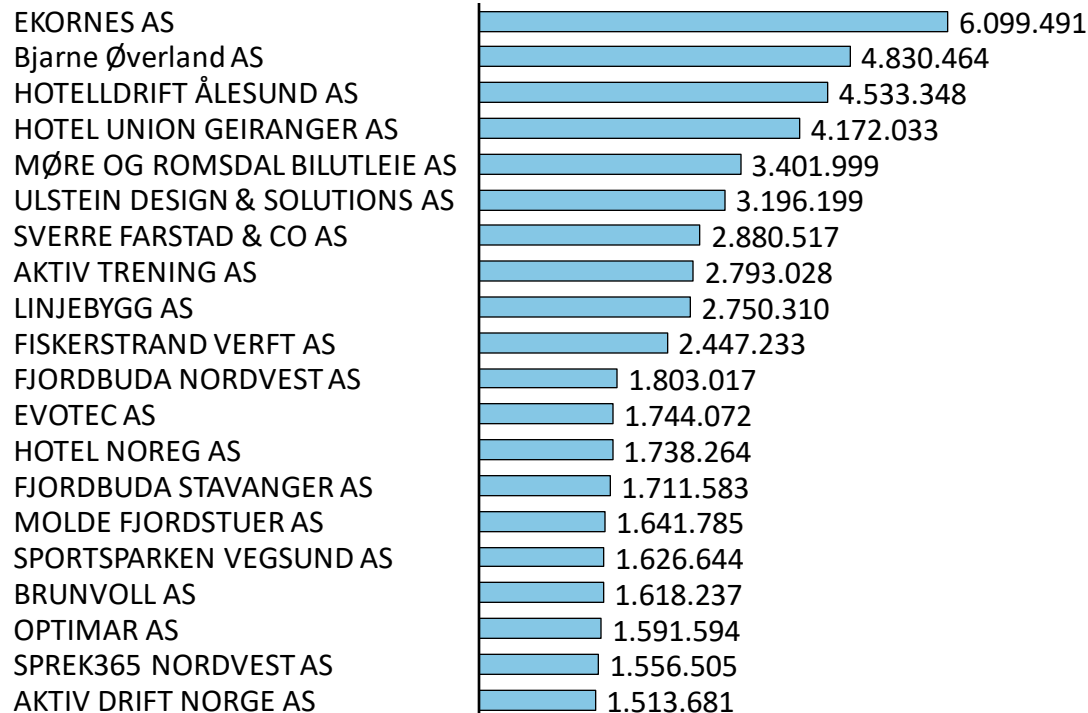
~10 %

Snittbeløp
tildelt

132 tusen

Topp 20 tildelinger i Møre og Romsdal

I tillegg statlig lånegarantiordning gjennom GIEK hvor midtnorske bedrifter har mottatt 1,2 mrd.

GIEK Vi garanterer for norsk eksport

Total ramme **50 mrd.**

 Antall bedrifter innvilget lån

3605

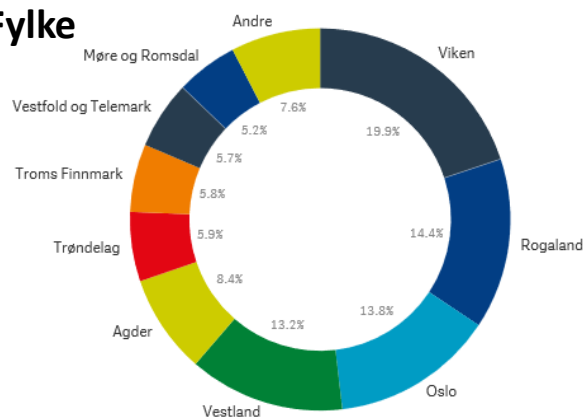
 Innvilget

10,9 mrd.

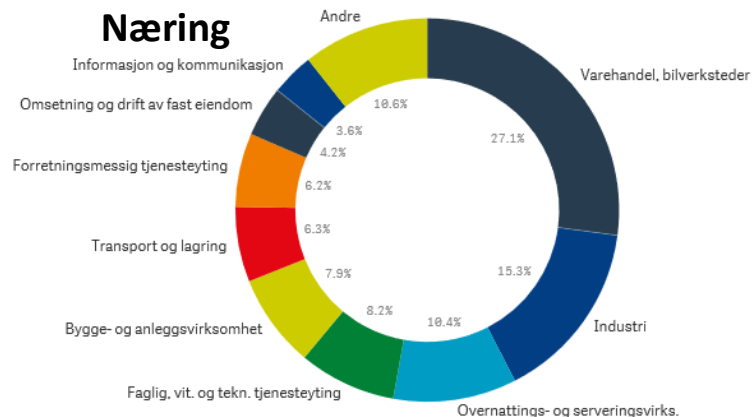
 Benyttet av rammen

9,8 mrd.

Fylke

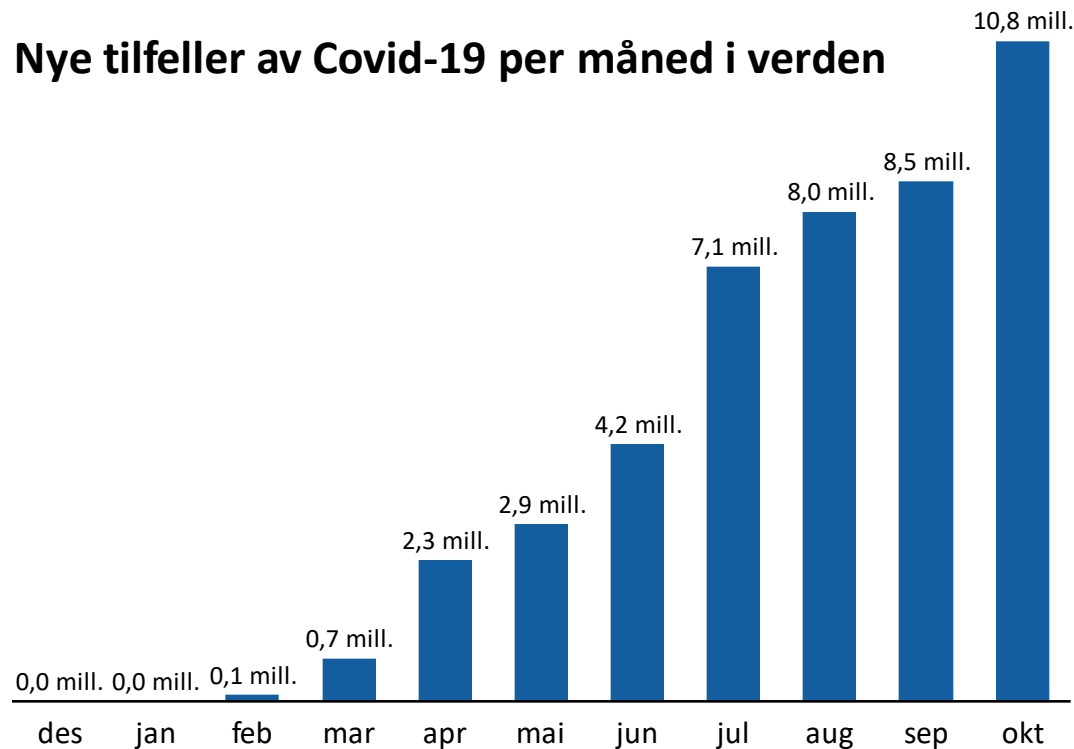

Næring

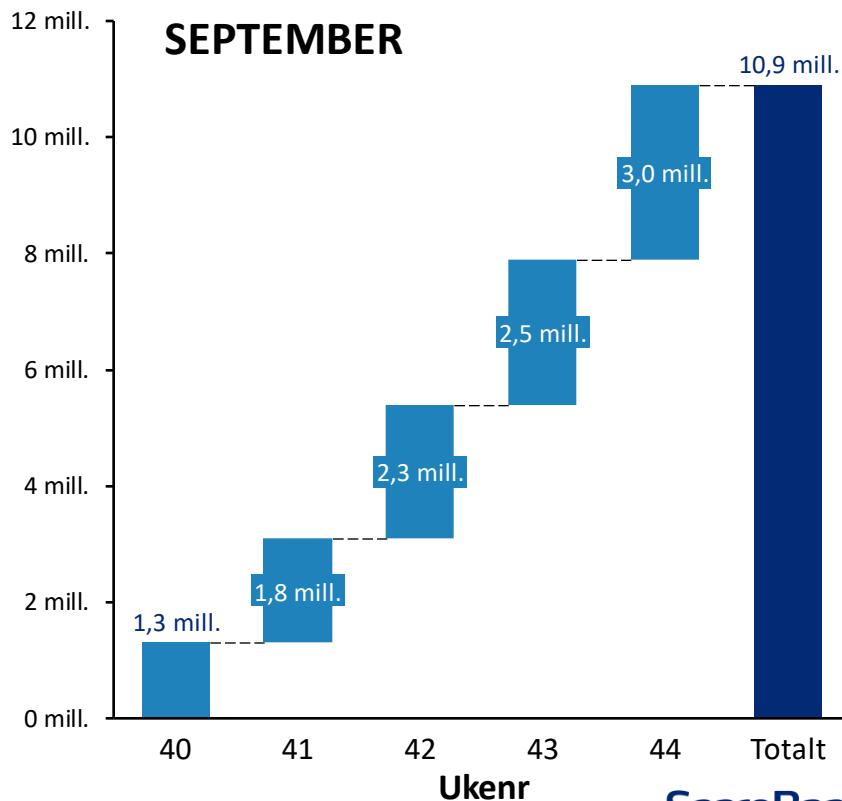
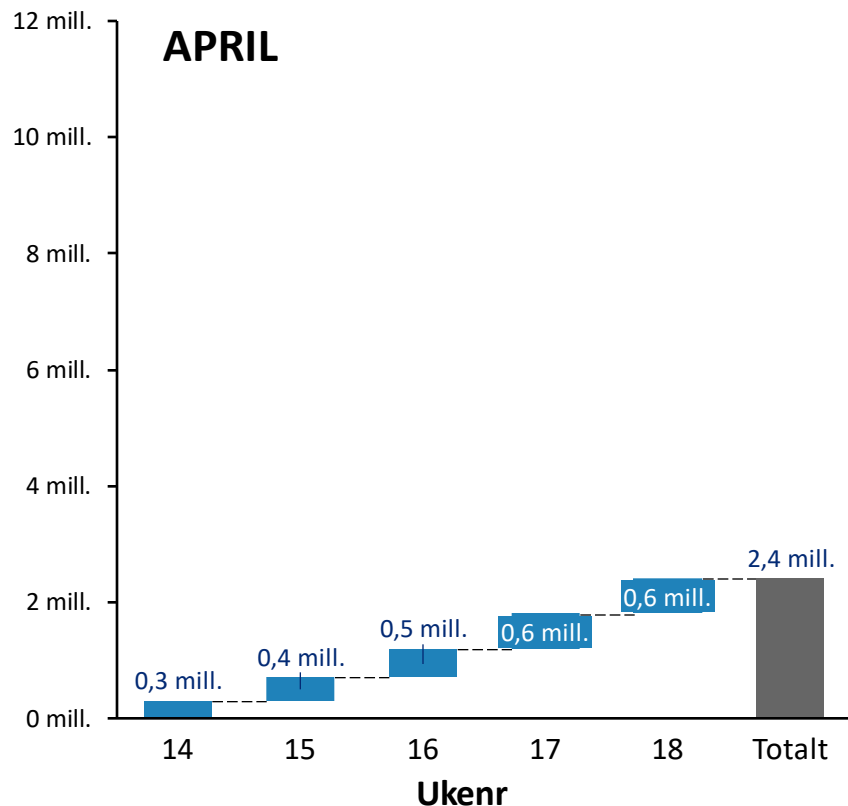
Fra mars frem til oktober har antall bekreftede tilfeller økt fra 1 million til 45 millioner

Nye tilfeller av Covid-19 per måned i verden

- Økning på 1-3 millioner per måned frem til sommeren
- Økning på 8-11 millioner per måned de siste tre månedene

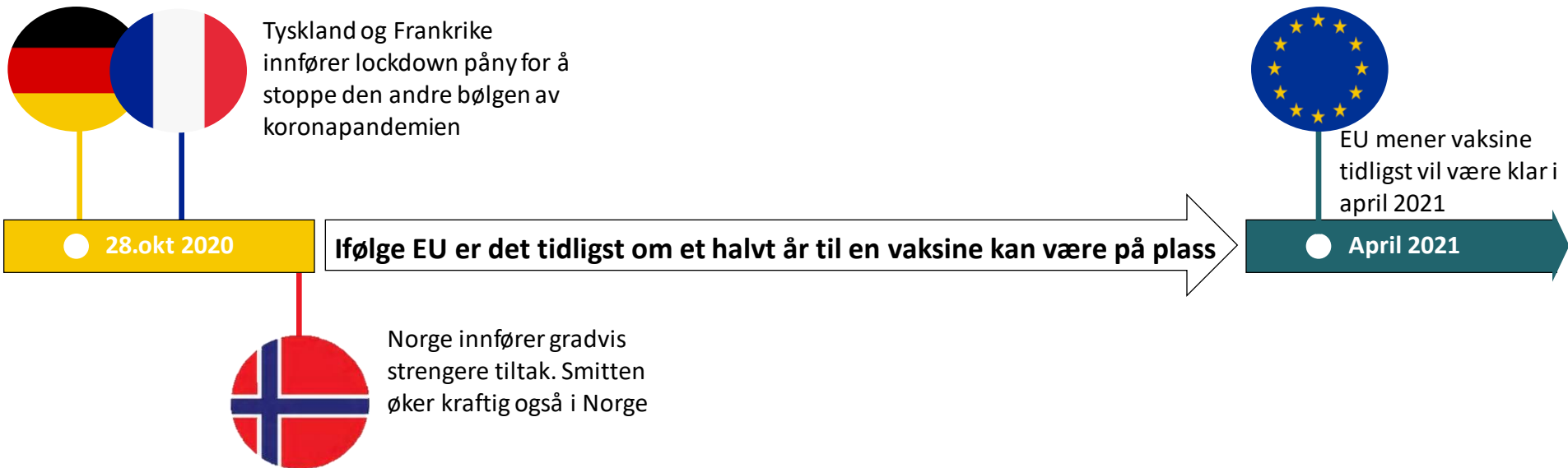
I april var det ca 0,5 mill nye tilfeller per uke, mens det i september ligger på 2-3 mill nye tilfeller per uke

Koronasmitte: I Norge nærmer vi oss igjen et kritisk nivå

Norge kan bli nødt til å stenge ned påny – som Tyskland, Frankrike og England

Hva blir konsekvensene av en bølge 2 og 3?

Bedrifter	Ansatte
I følge våre estimater har den første koronabølgen ført til at 2.300 flere bedrifter i Midt-Norge vil få negativ egenkapital. Estimert 8.000 bedrifter med negativ egenkapital i Midt-Norge.	Det er mange ansatte i disse 8.000 selskapene. Totalt 43.000 ansatte - der 13.000 innen hotell/restaurant og 7.000 innen varehandel.

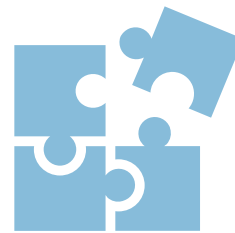
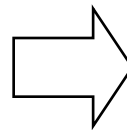
Mange av disse selskapene ligger nå sannsynligvis marginalt mellom konkurs og overlevelse. Evnen til å tåle en ny nedtur er vesentlig mindre i dag for en stor andel av bedriftene enn når vi gikk inn i 2020.

Vil disse selskapene vil tåle en bølge 2 og 3?

Vil endring i kundeadferd føre til et behov for vesentlig justering av strategi inn mot 2021-2022

Endringer i kundeadferd og etterspørsel innen de ulike bransjesegmentene er av en slik karakter at mange bedrifter bør vurdere om de skal foreta en kraftig justering av strategi for å kunne tilpasse seg en ny situasjon inn mot 2021 og 2022

Koronakrisen har ført til en uvanlig stor økonomisk usikkerhet

Må stenge på nytt?

Smittebølge nr 2 og 3?

Økt konkursfare?

Lavkonjunktur

Arbeidsledighet

Permitteringer

Kronekollaps

Krisepakker

Hvor lenge vil myndighetene gi støtte?

Når kommer vaksinen?

Norge åpner opp igjen

Tiltakene og krisepakkene fungerer

Relativt få smittede i Norge

Aksjemarkedet har hentet seg inn

«Slår ikke så hardt som vi trodde»

Folk er blitt mer digitale

Vedlegg

SpareBank
SMN **1**

Detaljere forklaringer knyttet til analysen

Dataene er hentet fra databasen med søknader knyttet til statens koronastøtteordning. Søknadene inneholder innmeldt omsetningsnedgang i 2020 sammenlignet med 2019. Vi bruker disse dataene til å estimere en omsetningsnedgang per næringskode. Som vi igjen bruker til å estimere en omsetningsnedgang inne alle Midtnorske bedrifter innen de respektive næringene. Vi beregner andelen selskaper som har søkt innen hver næring og korrigerer for dette, samt at flere innen samme næring burde ha søkt.

Eksempel: 480 av 1.240 treningssenter i Midt-Norge har søkt om koronastøtte. Innmeldt omsetningsnedgang er 39%.

Andelen treningssenter som har søkt = $34 \% * \text{Innmeldt omsetningsnedgang } 39 \% = 15\%$.

Vi korrigerer for at flere (vi benytter 50%) innen samme bransje har samme utfordringer og burde søkt.

Da blir estimert omsetningsnedgang for alle treningssenter i Midt-Norge $15\% * 1,5 = \mathbf{22,5\%}$

Kraftig påvirkningsgrad:	> 7 % omsetningsfall	
Moderat påvirkningsgrad:	2,5% – 7% omsetningsfall	
Svak påvirkningsgrad :	0 – 2,5% omsetningsfall	
Positiv påvirkningsgrad :	>0 % omsetningsøkning	

Ut fra de nye omsetningstallene per bedrift estimerer vi nye regnskapstall for bedriften og bruker disse i analysen

SpareBank 1 SMNs forventingsbarometer per tredje kvartal 2020:

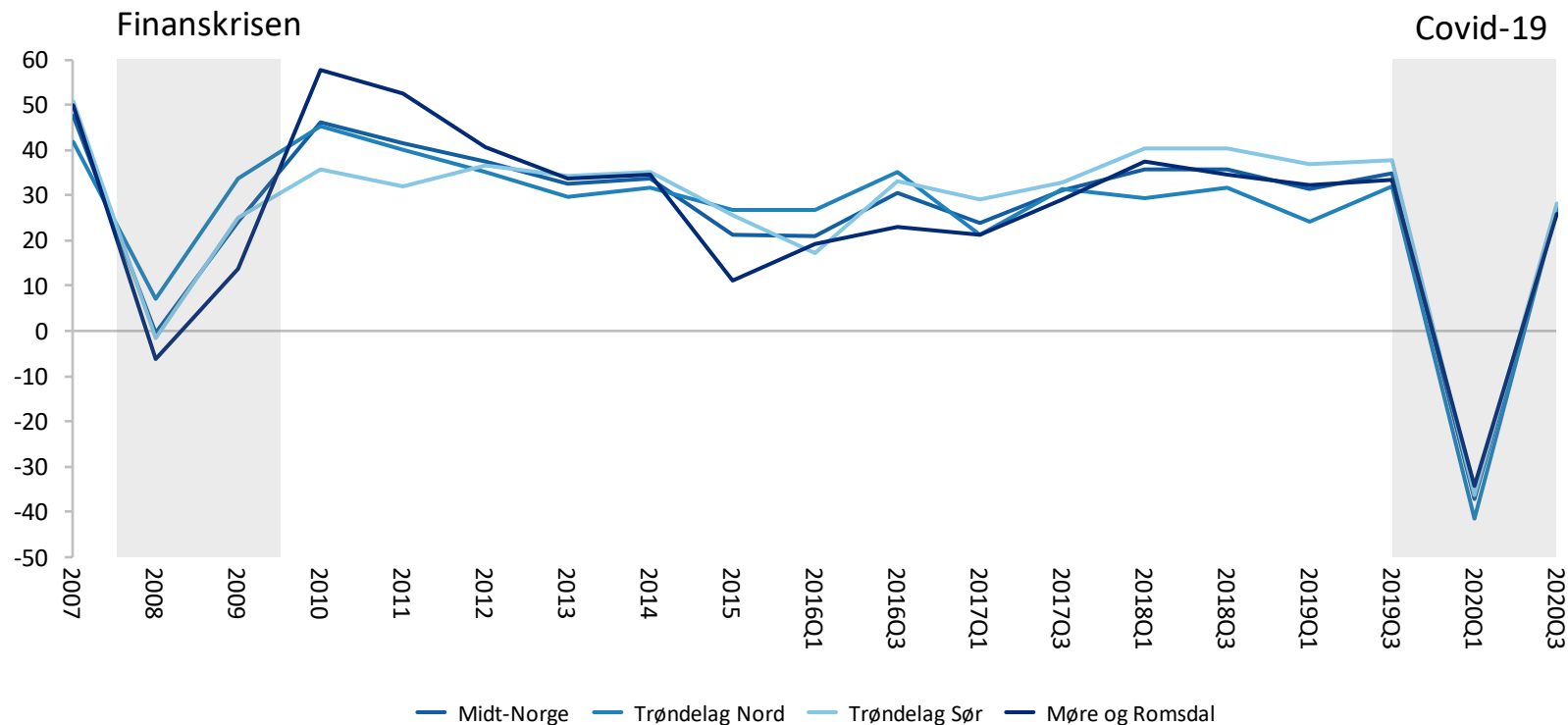
**Fra rekordstor pessimisme til normal
optimisme på et halvår**

En del av Konjunkturbarometeret for Midt-Norge 2020

Bakgrunn

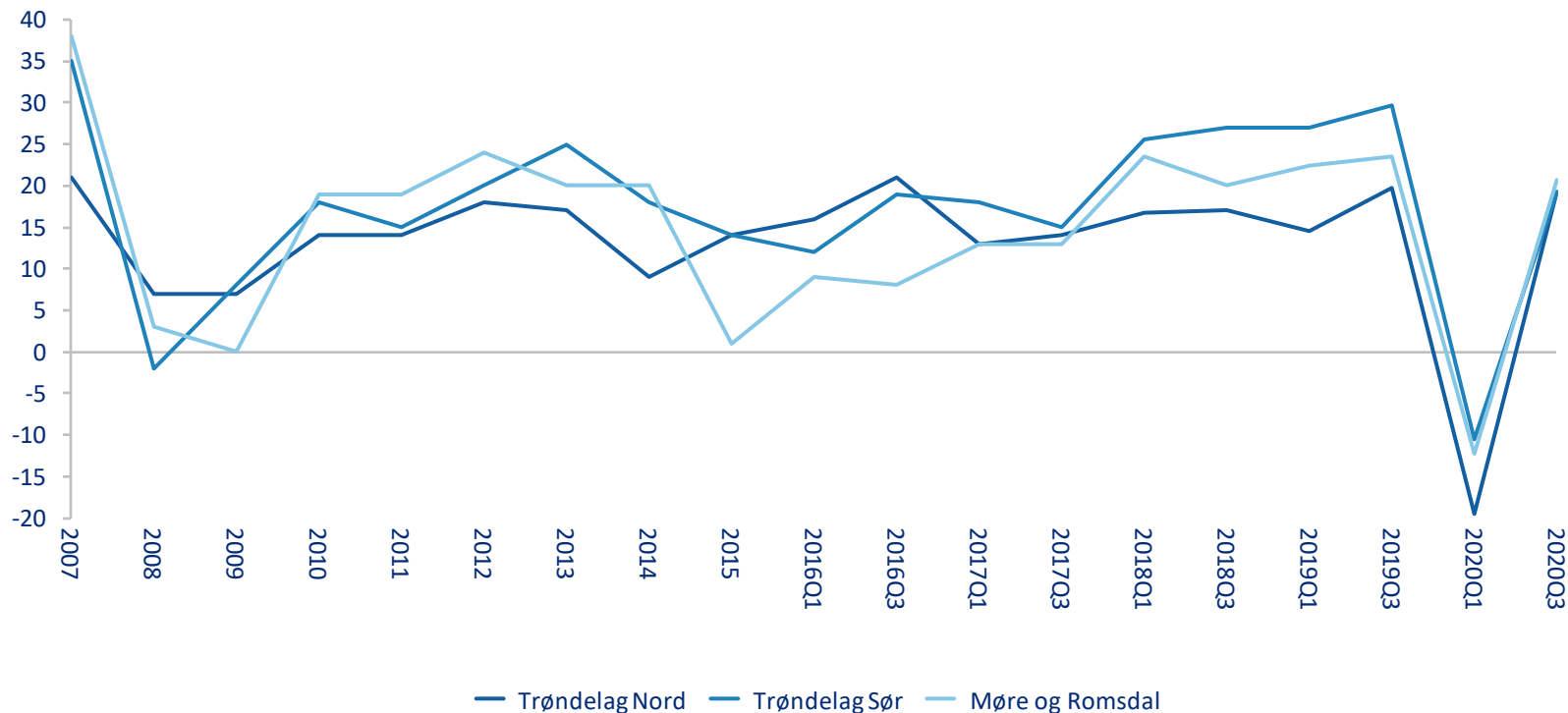
- Intervju med 600 bedriftsledere i Midt-Norge i regi Sentio Research Norge i perioden 7. september til 9. oktober 2020.
- Tre spørsmål om forventninger for neste tolv måneder til:
 - Sysselsetting
 - Omsetning
 - Lønnsomhet
- Et spørsmål om forventninger for neste tolv måneder til:
 - Investeringer
- Undersøkelsen gjennomført siden 2001

Fra rekordstor pessimisme til normal optimisme på et halvår

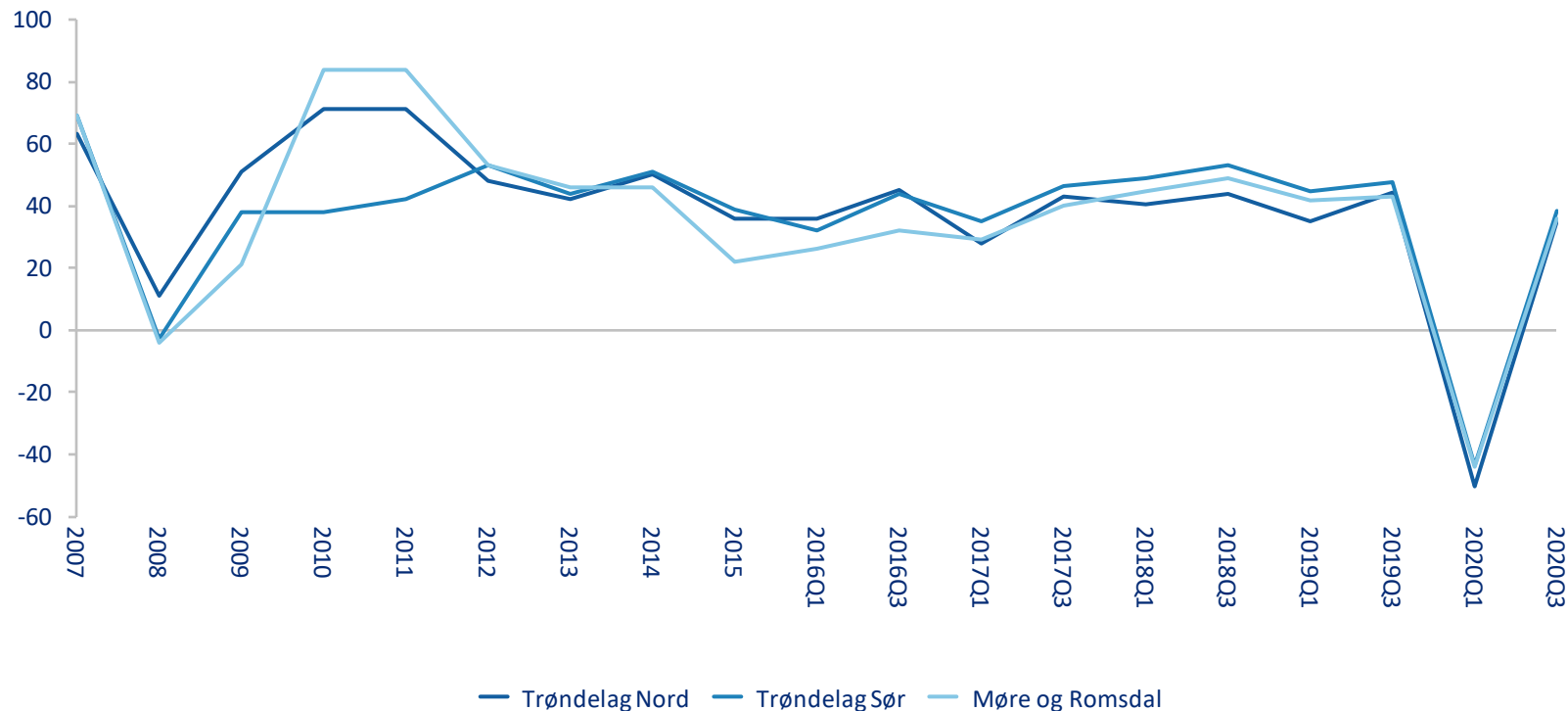
Syssetsetting:

5 prosent i Midt-Norge tror på færre ansatte. 22 prosent i Q1

Omsetning:

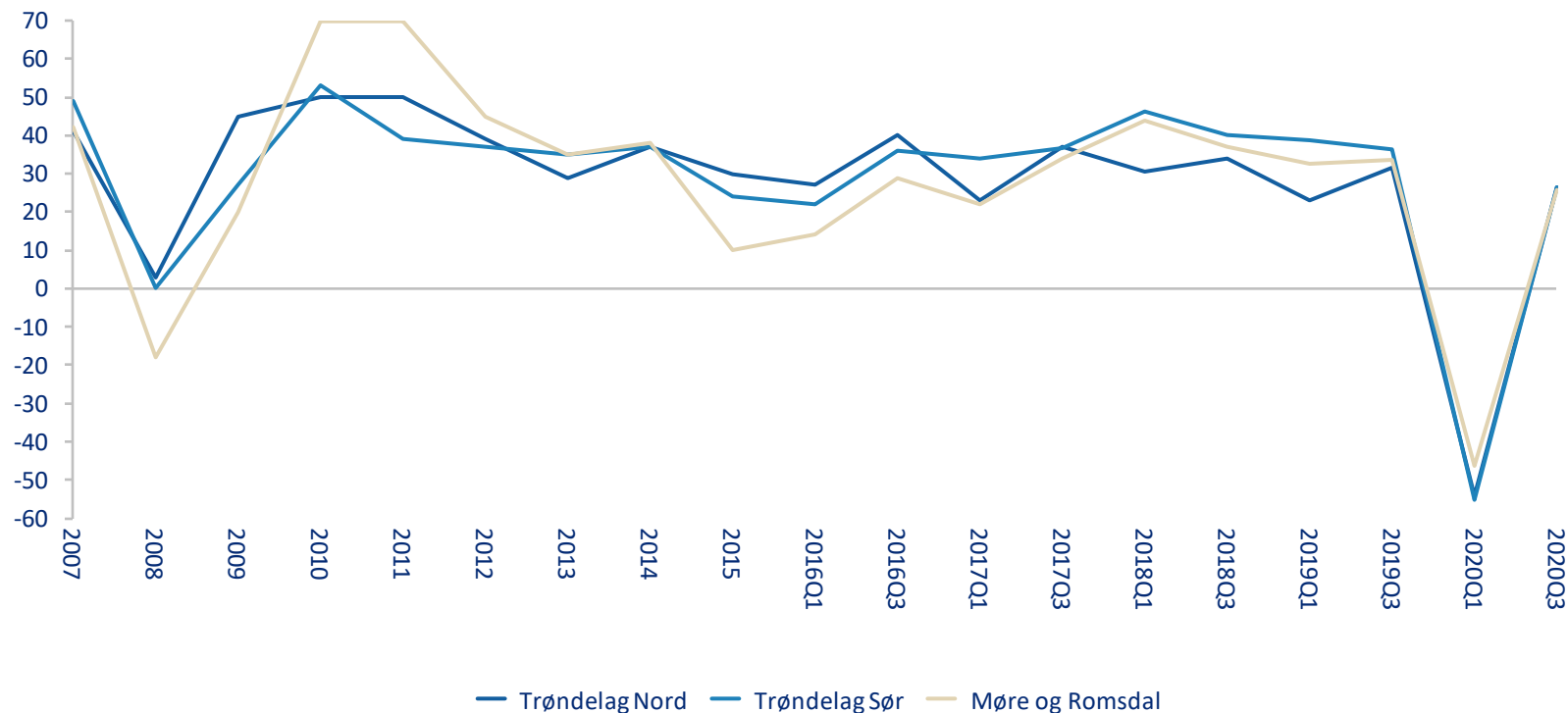
12 prosent i Midt-Norge tror på lavere omsetning. 61 prosent i Q1

Kilde: SpareBank 1 SMNs forventningsbarometer (Sentio Research Norge)

Lønnsomhet:

14 prosent i Midt-Norge tror på lavere lønnsomhet. 63 prosent i Q3

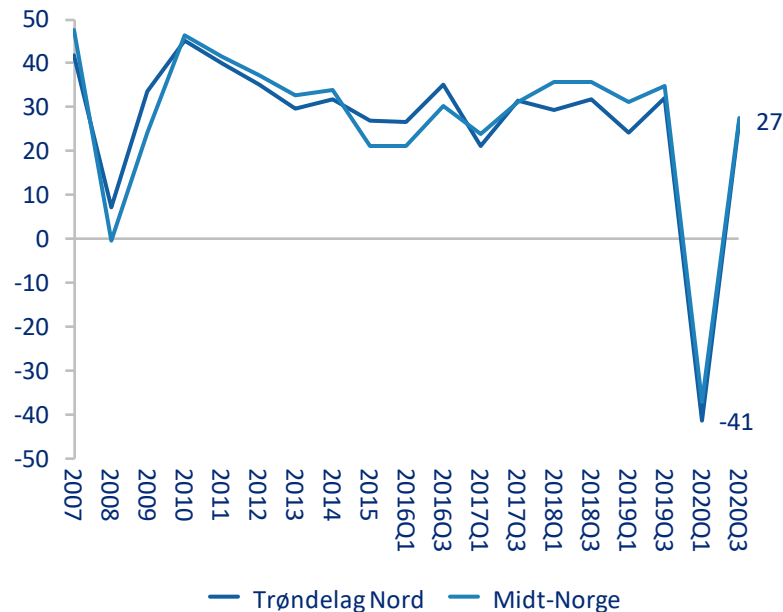

Kilde: SpareBank 1 SMNs forventningsbarometer (Sentio Research Norge)

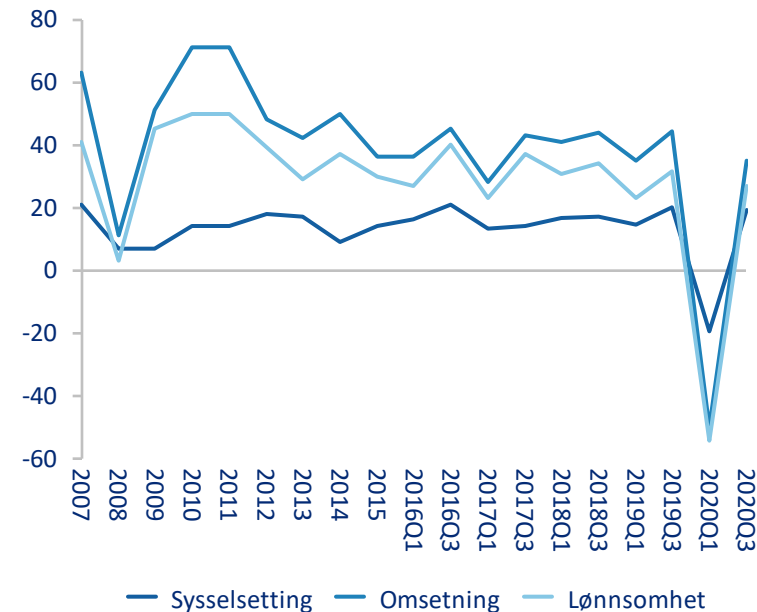
Trøndelag Nord:

Forventningene opp fra -41 til +27

Forventningsindikator

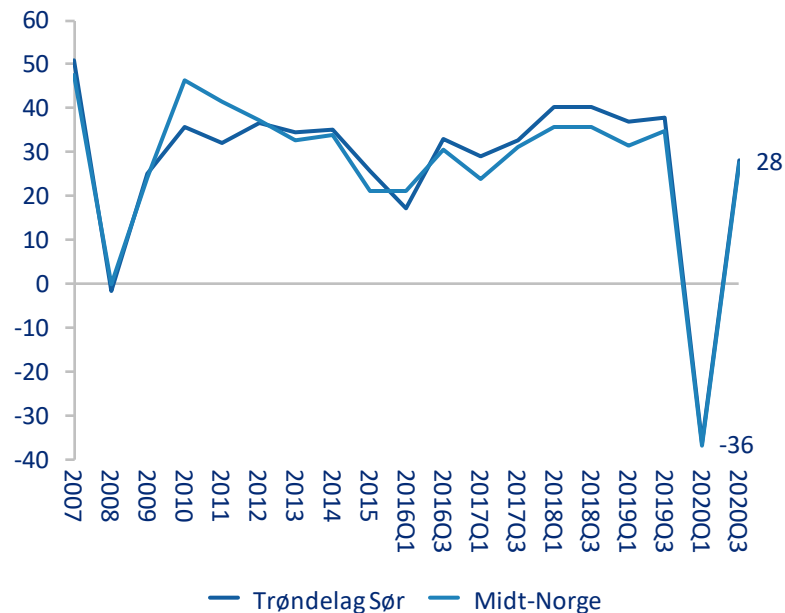
Faktorer

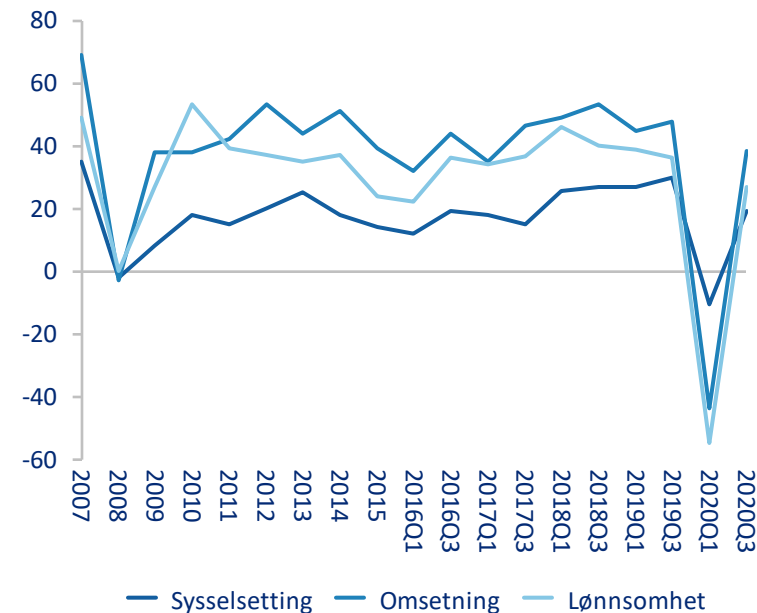
Trøndelag Sør:

Forventningene opp fra -36 til +28

Forventningsindikator

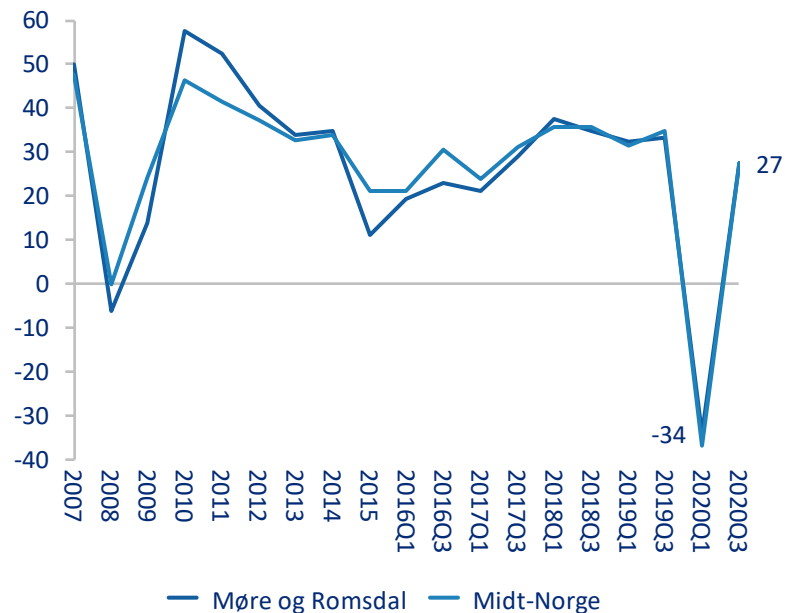
Faktorer

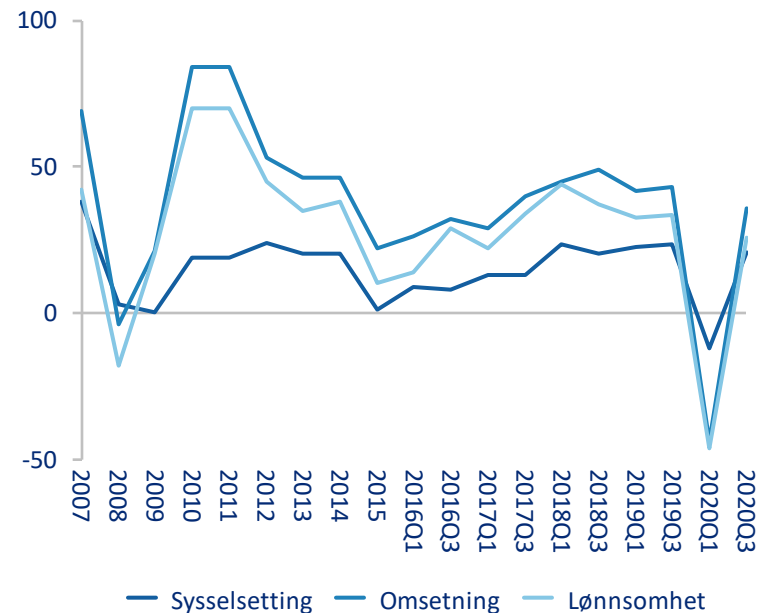
Møre og Romsdal:

Forventningene opp fra -34 til +27

Forventningsindikator

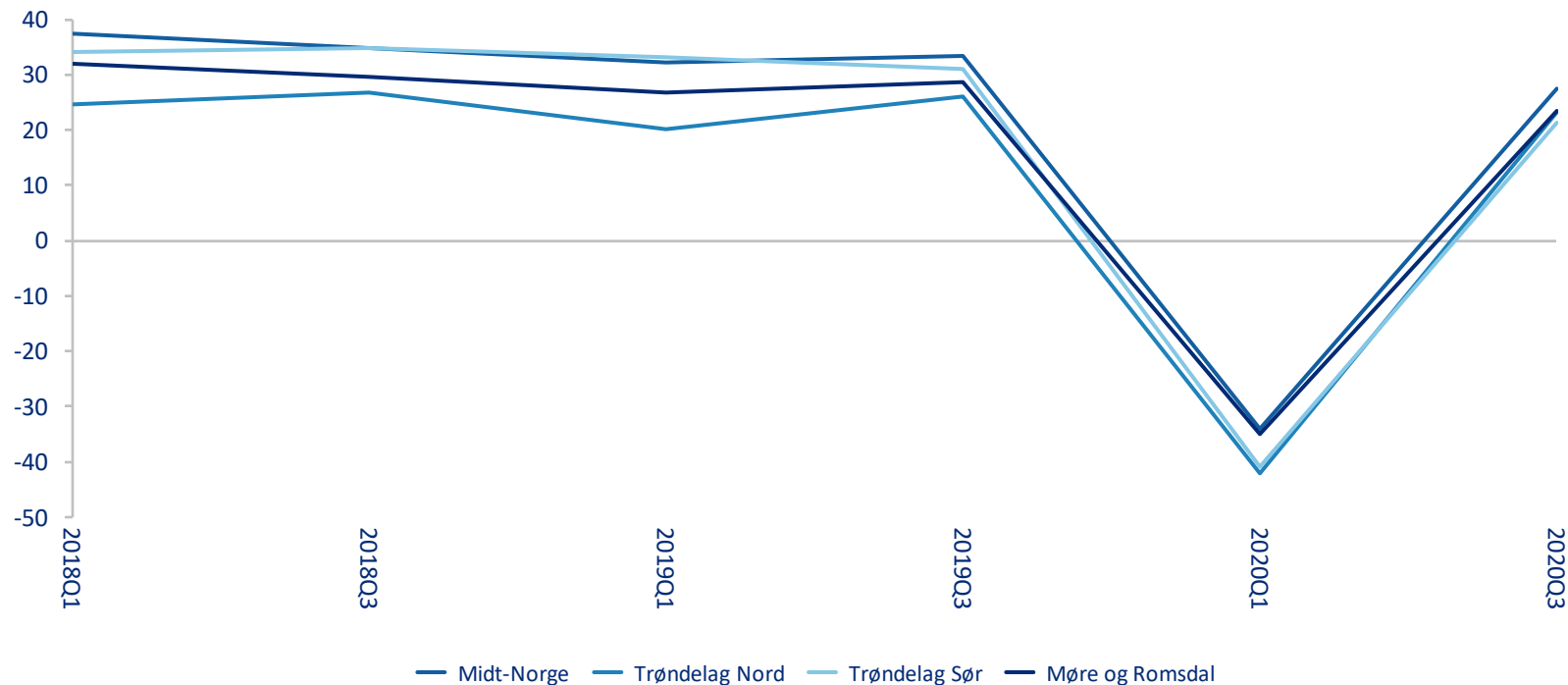

Faktorer

Investeringer:

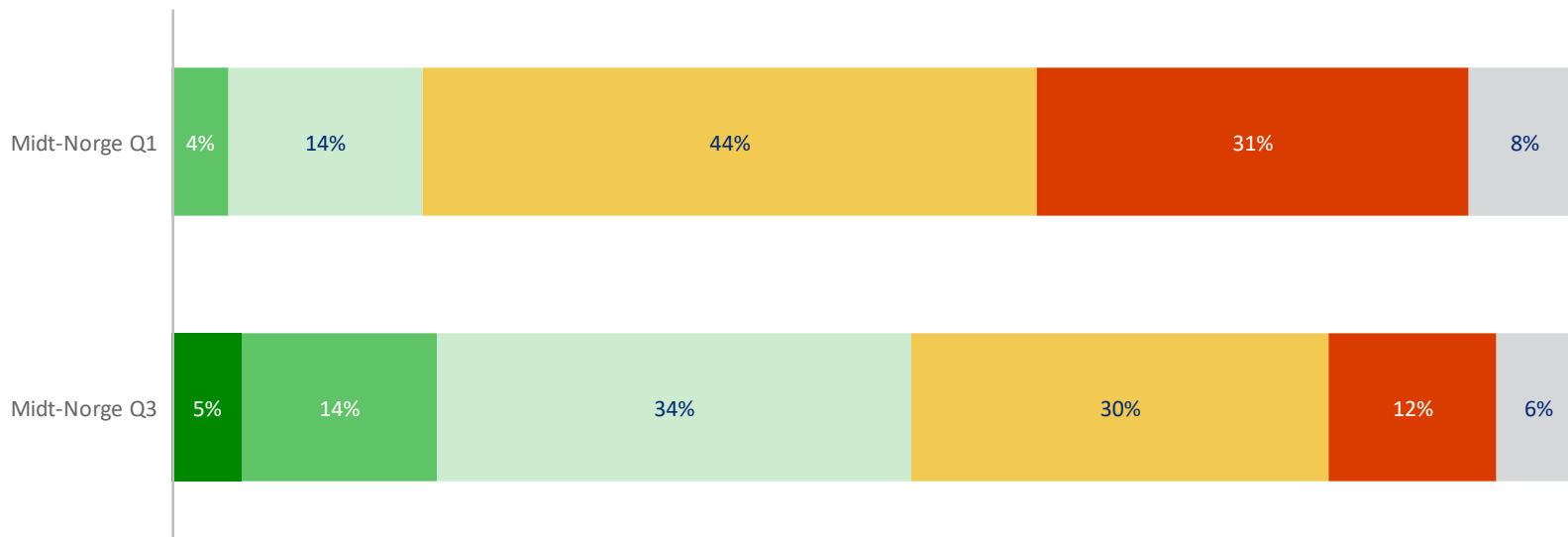
Forventningene opp fra -39 til +23

Spørsmål: Hvordan vil koronaviruset og de samfunnsmessige konsekvensene påvirke virksomheten?

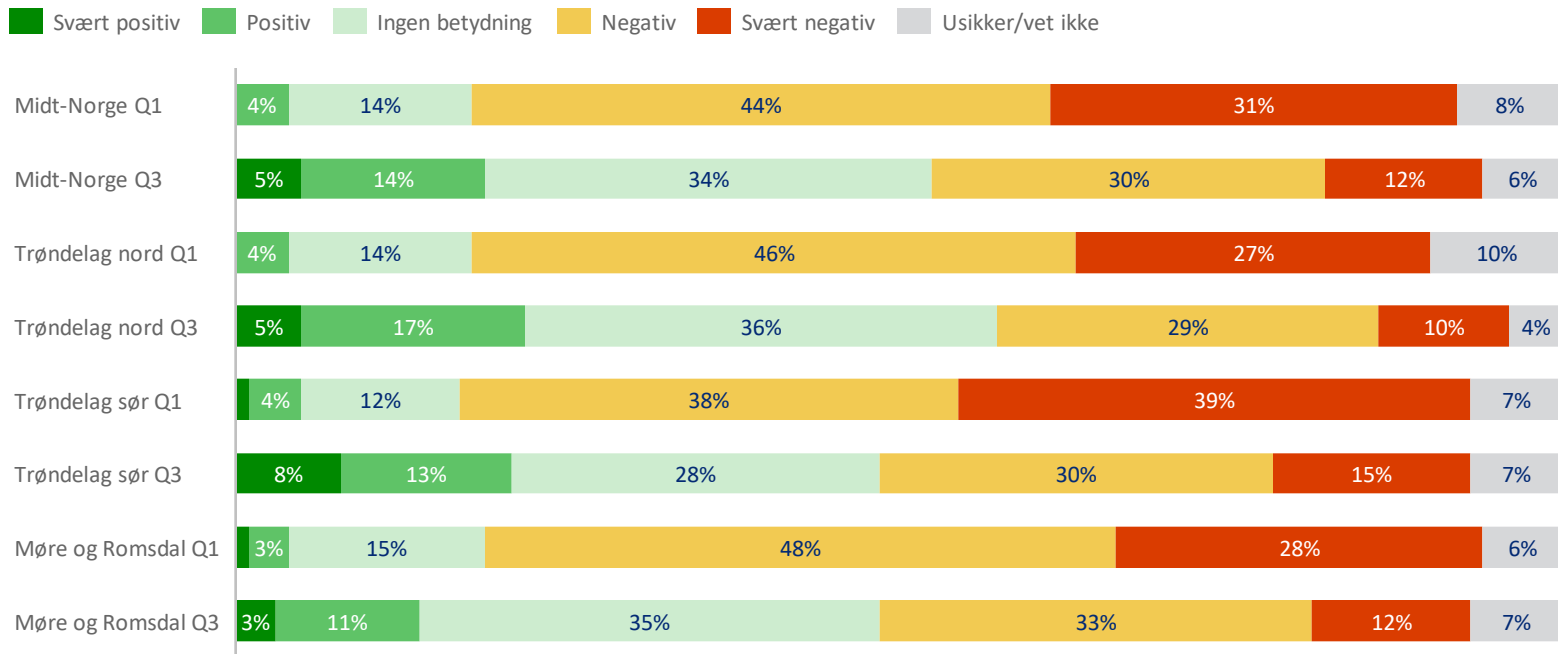
42 prosent frykter negative effekter av koronakrisen. 75 prosent i Q1

■ Svært positiv ■ Positiv ■ Ingen betydning ■ Negativ ■ Svært negativ ■ Usikker/vet ikke

Spørsmål: Hvordan vil koronaviruset og de samfunnsmessige konsekvensene påvirke virksomheten?

Per region

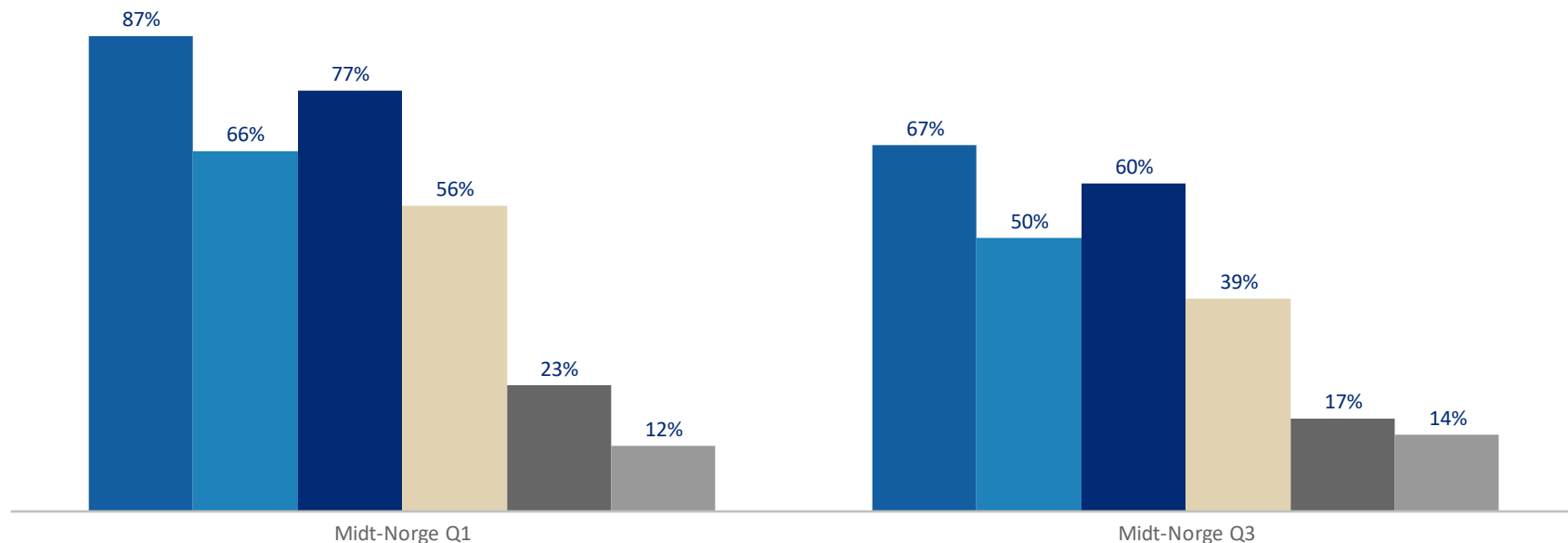

Spørsmål: Hvilke negative følger kan det få?

17 prosent frykter avvikling eller konkurs. 23 prosent i Q1

Spørsmålet er stilt til alle som oppgir at koronaviruset har negativ virkning på virksomheten. Kan svare flere ganger.

■ Lavere omsetning ■ Lavere sysselsetting ■ Utsette eller droppe planlagte investeringer ■ Fare for avvikling/konkurs ■ Annet

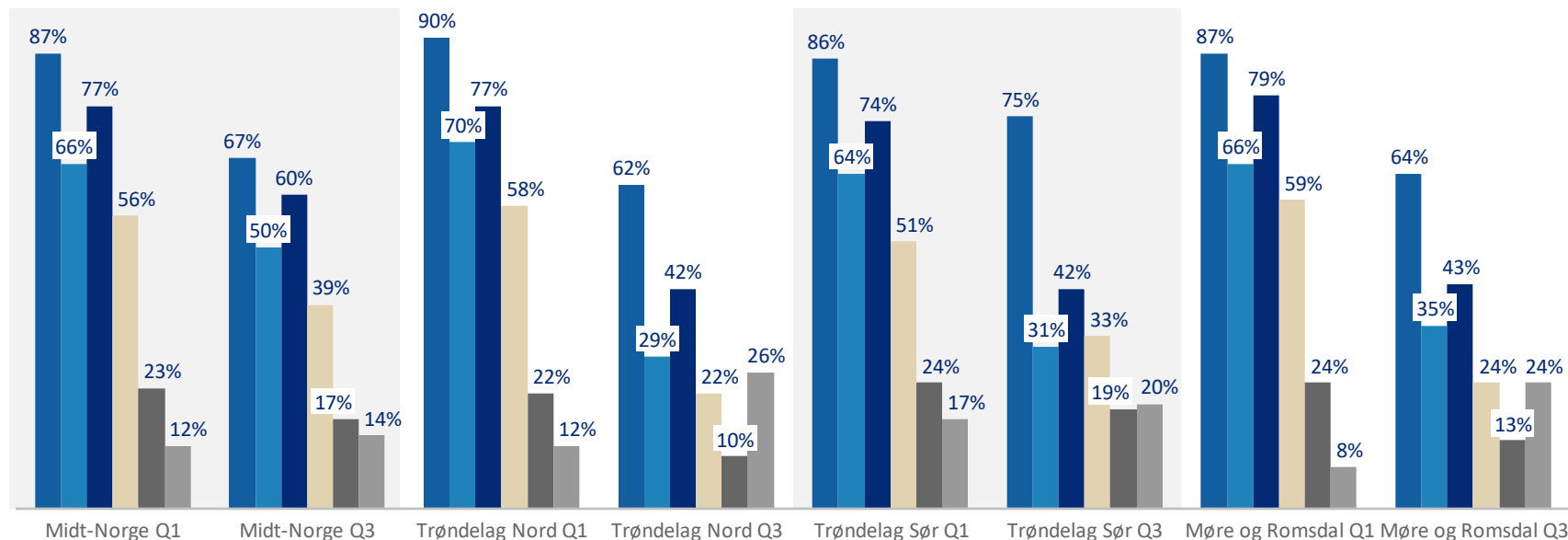

Spørsmål: Hvilke negative følger kan det få?

Per region

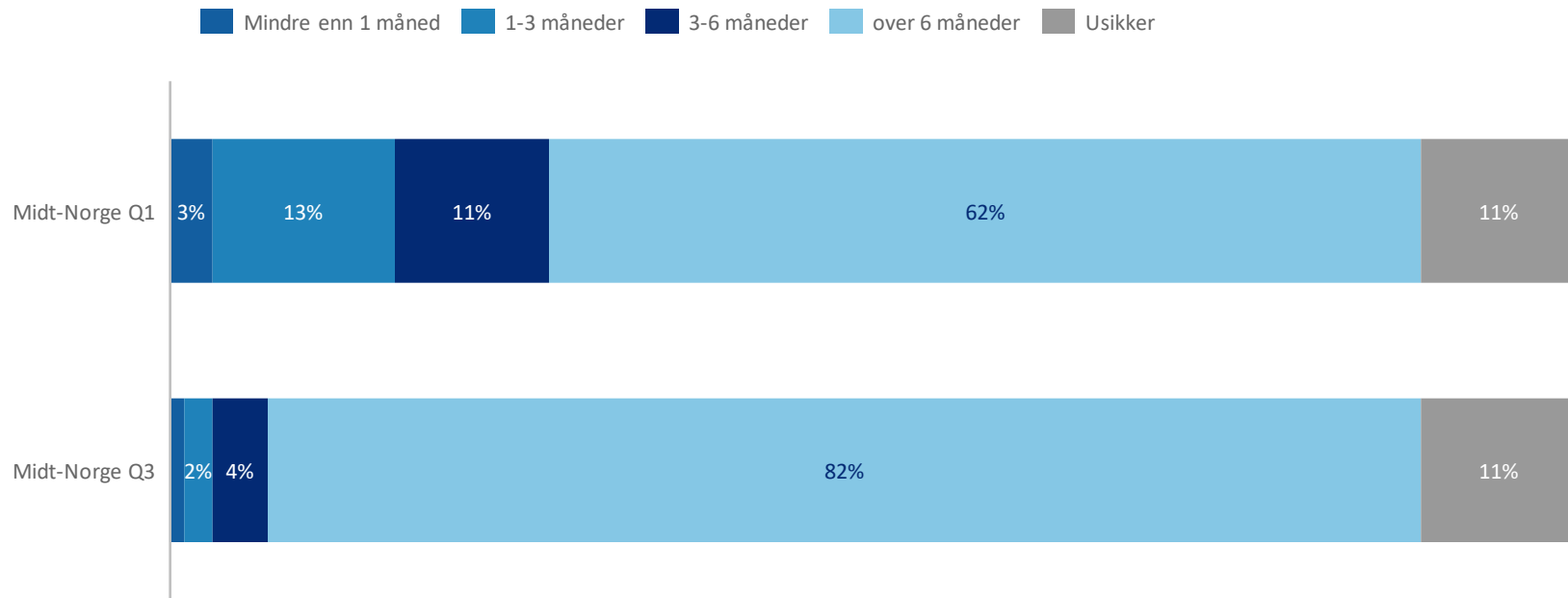
Spørsmålet er stilt til alle som oppgir at koronaviruset har negativ virkning på virksomheten. Kan svare flere ganger.

■ Lavere omsetning ■ Lavere sysselsetting ■ Lavere lønnsomhet ■ Utsette eller droppe planlagte investeringer ■ Fare for avvikling/konkurs ■ Annet

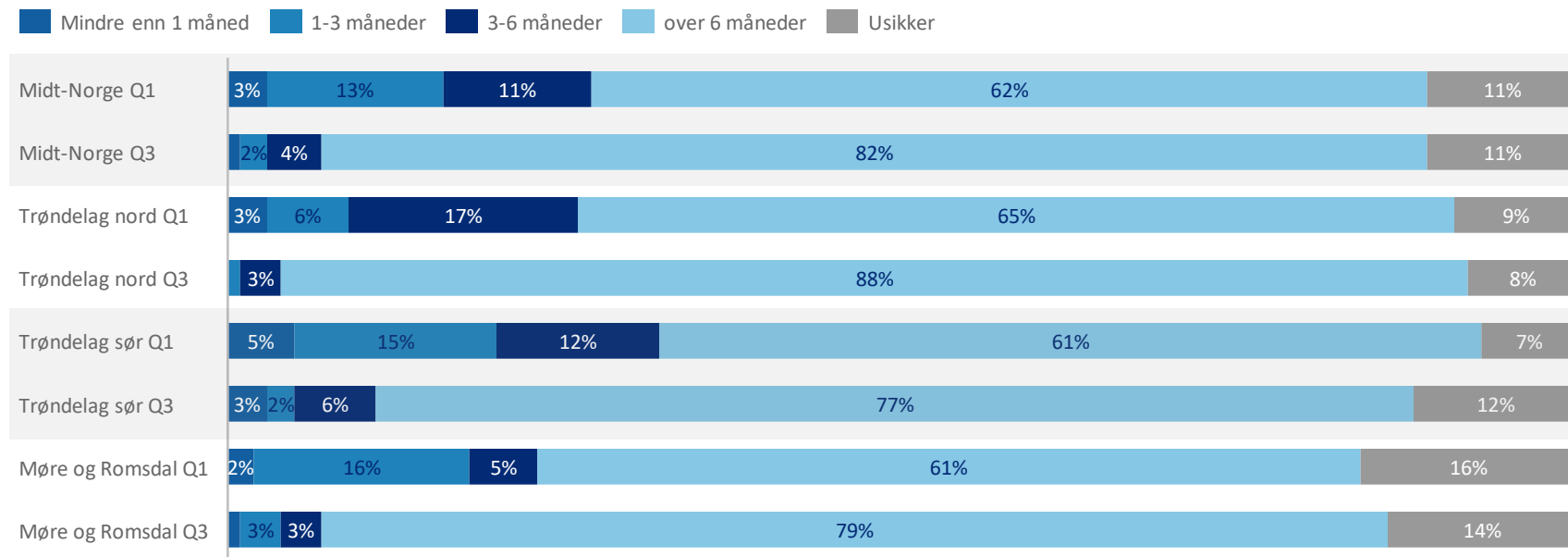
Spørsmål: Hvor lenge vil din virksomhet tåle denne unntakstilstanden som koronaviruset medfører?

82 prosent vil tåle minst seks måneder til. 62 prosent i Q1

Spørsmål: Hvor lenge vil din virksomhet tåle denne unntakstilstanden som koronaviruset medfører?

Per region

Spørsmål: Har din bedrift benyttet statlig lånegarantiordning, kompensasjonsordning eller andre statlige tiltakspakker i forbindelse med koronakrisen?

En av fire bedrifter har benyttet seg av offentlige koronapakker

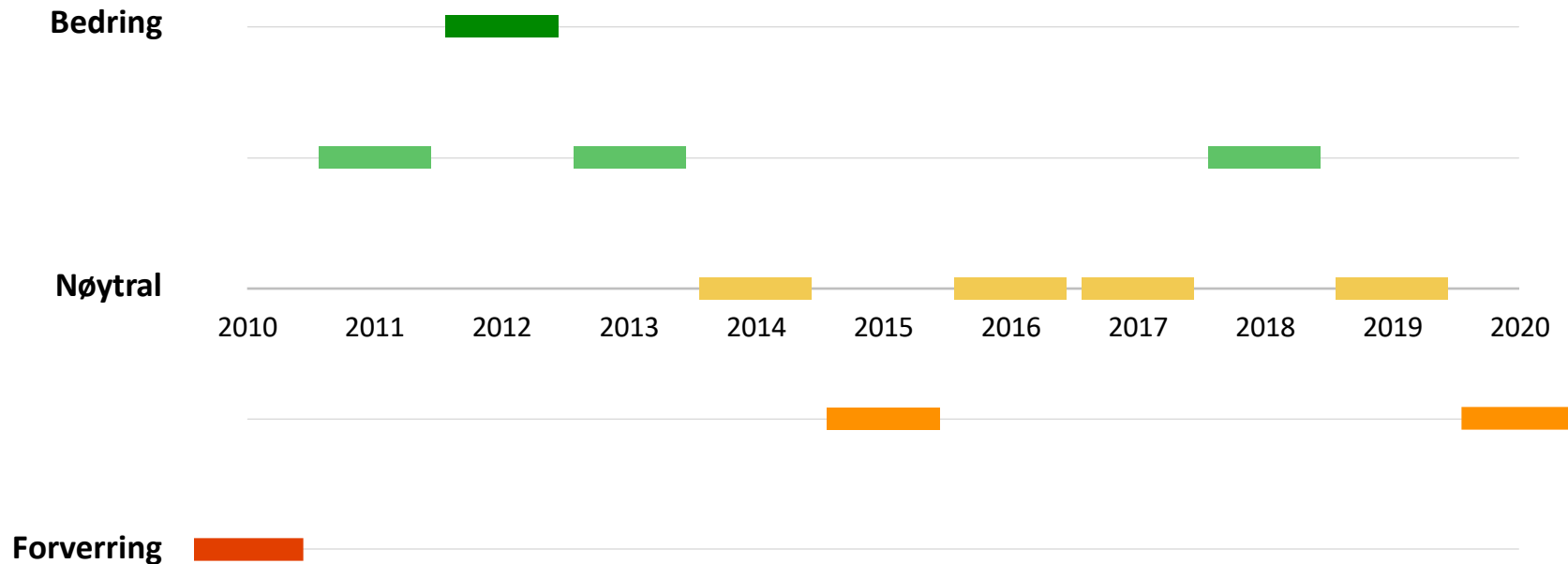

SpareBank 1 SMNs bransjeindikator per november 2020

En del av Konjunkturbarometeret for Midt-Norge

SpareBank 1 SMNs hovedsyn på kommende år:

Fra nøytral til avventende – koronaen sprer usikkerhet

Bedre enn fryktet. Oppjusterte utsikter for varehandel og landbruk

Varehandel

Status ■ Utsikter →

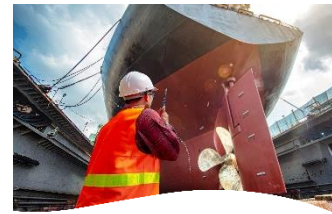
Bygg og anlegg

Status ■ Utsikter ↘

Fiskeri

Status ■ Utsikter →

Maritim industri

Status ■ Utsikter ↘

Offshore

Status ■ Utsikter →

Landbruk

Status ■ Utsikter ↗

Havbruk

Status ■ Utsikter →

Næringseiendom

Status ■ Utsikter ↘

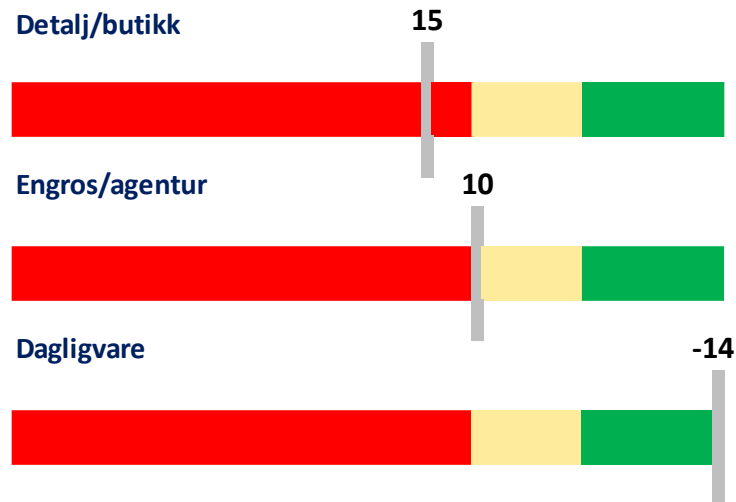
Varehandel

Status ■ Utsikter →

Koronaindeks

Store forskjeller i koronapåvirkning innenfor bransjer

↑ Dagligvare, byggevare, sport ↓ Klær, sko, kosmetikk

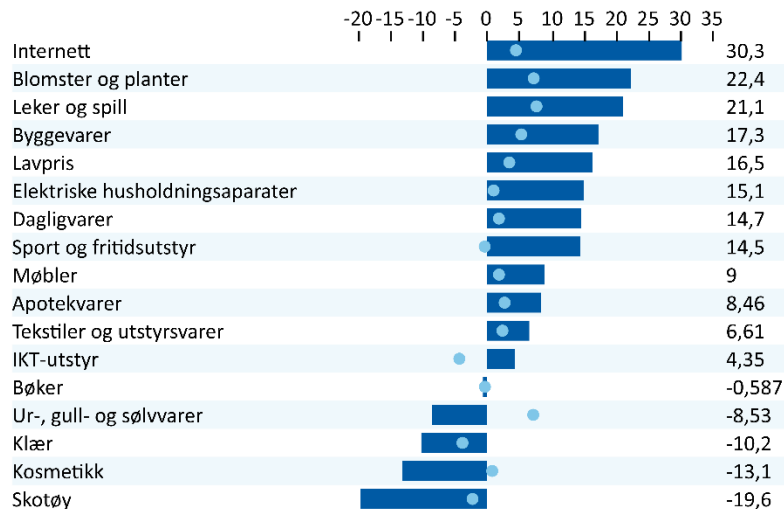

■ → Varehandel:

Bedre enn ventet i koronatiden med pris og volumvekst, men store bransjeforskjeller

Detaljomsætning, etter segment. Hittil i år vs. samme periode 2019

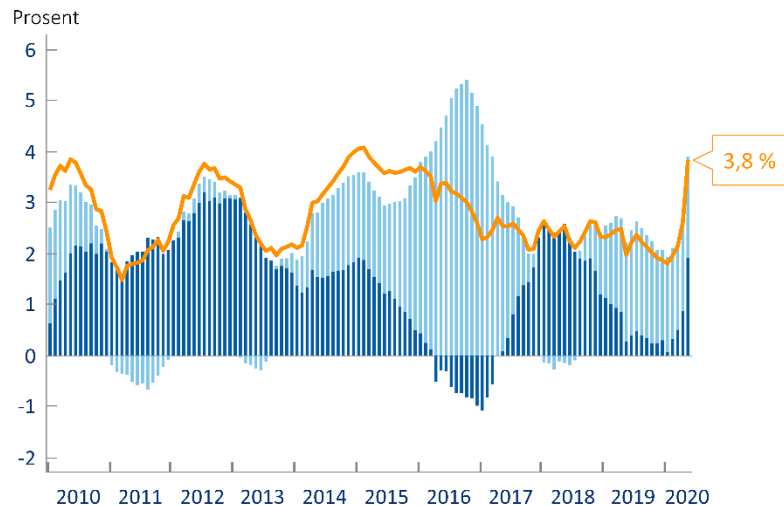
■ 09.2020 vs 09.2019 ● 09.2019 vs 09.2018

Kilde: SpareBank1 SMN / SSB / Macrobonds

Detaljomsætningsindeksen unntatt salg av motorkjøretøy og salg på bensinstasjoner, Kalenderjustert, Årsvekst

— Verdi ■ Prisvekst i varehandelen ■ Volum

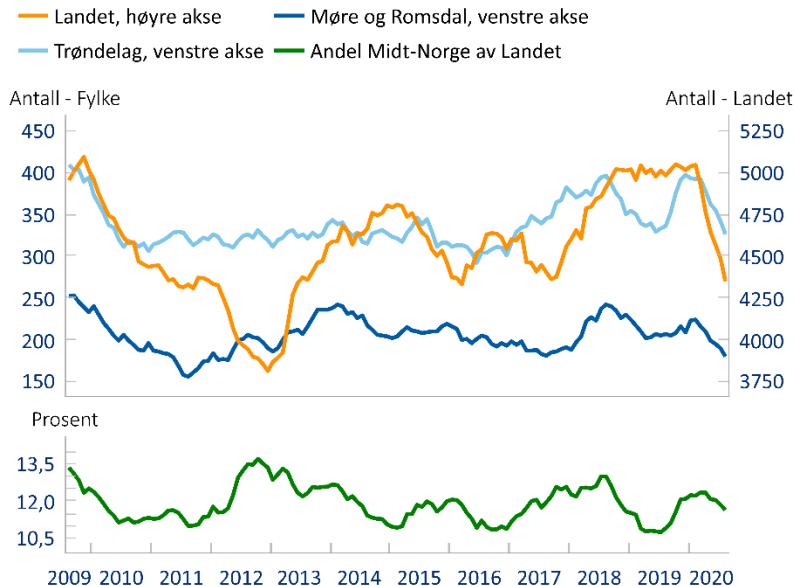

Kilde: Statistics Norway, SpareBank 1 SMN og MacroBond

■ → Varehandel:

Stadig nedgang i konkurser – hvor lenge vil det vare?

Antall konkurser, 12 mnd. rullerende sum

Kilde: Statistics Norway, SpareBank 1 SMN og MacroBond

Nedgang i konkurser skyldes:

- Ingen konkursåpninger fra Skatteetaten
- Offentlige støtteordninger

Hva skjer når offentlig støtte avtar?

- Forventer økning i konkurser når statlige tiltak avtar

Bygg og anlegg

Status

Utsikter

Koronaindeks

Negativ koronapåvirkning

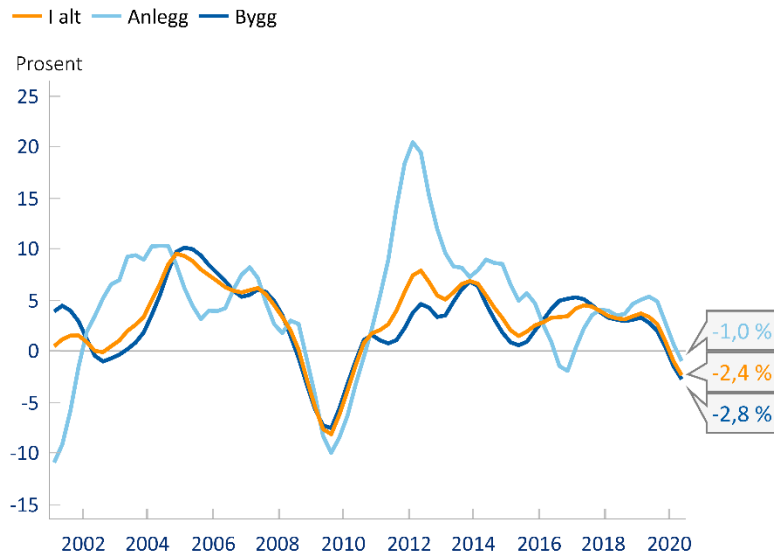

Kompenserende koronapåvirkning

■ ▾ Bygg og anlegg:

Samlet årsvekst i bygge- og anleggsproduksjonen faller til nivå likt etterdønningene av finanskrisen i 2010/2011

Produksjonsindeks for bygge- og anleggsvirksomhet, Årsvekst, Kalenderjustert

Kilde: Statistics Norway, SpareBank 1 SMN og MacroBond

Årsak til nedgang:

- Nedgangen relateres til tiltak mot spredning av Covid-19 – smittevern og utsettelse av prosjekter

Bygg faller mest:

- Bygg er ned 2,8%, mens anlegg er ned 1%

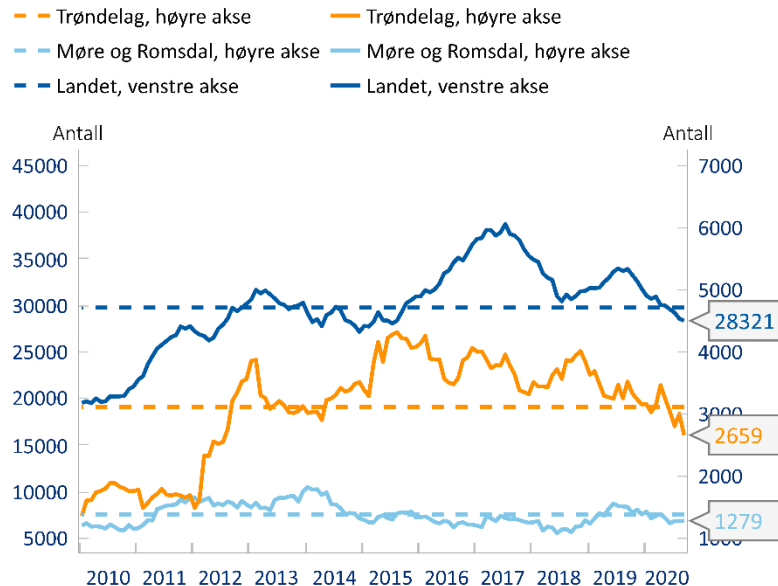
Forventninger om bedring:

- I Regionalt nettverk 3/2020 i Norges Bank forventer bedriftene at produksjonen vil ta seg opp igjen det neste halve året med økte investering i infrastruktur, bygg og bolig

■ ▸ Bygg og anlegg:

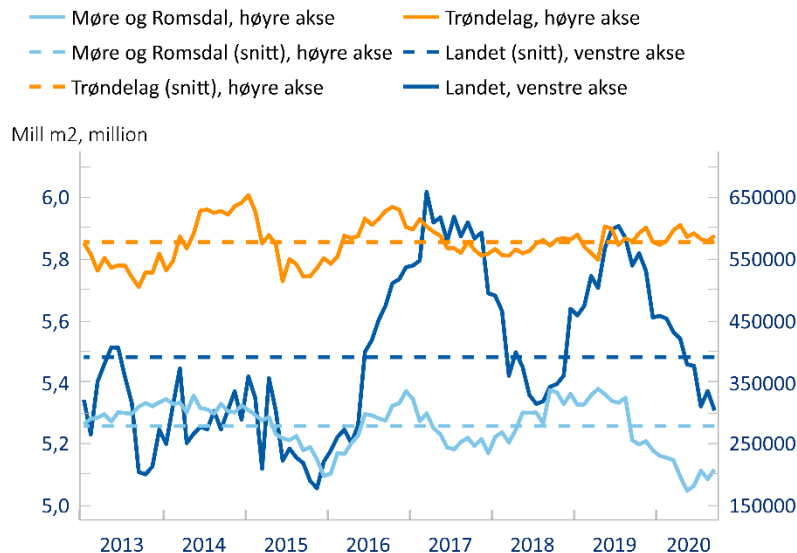
Igangsettelse bygg av bolig faller. Avtagende også til annet enn bolig for landet og Møre og Romsdal, stabilt i Trøndelag

Igangsettingstillatelser for boliger - rullerende 12 måneder

Kilde: Statistics Norway, SpareBank 1 SMN og MacroBond

Registrert igangsettingstillatelser til annet enn bolig - Rullerende 12 måneder

Kilde: Statistics Norway, SpareBank 1 SMN og MacroBond

Fiskeri

Status ■ Utsikter →

Koronaindeks

Negativ koronapåvirkning

- Lavere etterspørsel fra hotell, restaurant og catering

Kompenserende koronapåvirkning

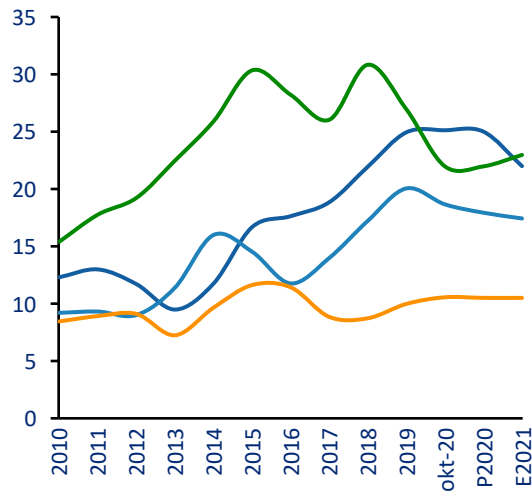
- Skift til å lage mer mat hjemme har økt handel i butikk og på nett
- Svak NOK kombinert med lavere rente og drivstoffpriser

■ → Fiskeri:

Korona har ført til mindre eksport av fersk fisk. Frossen og forhåndspakket har økt under korona. Lav NOK drar opp

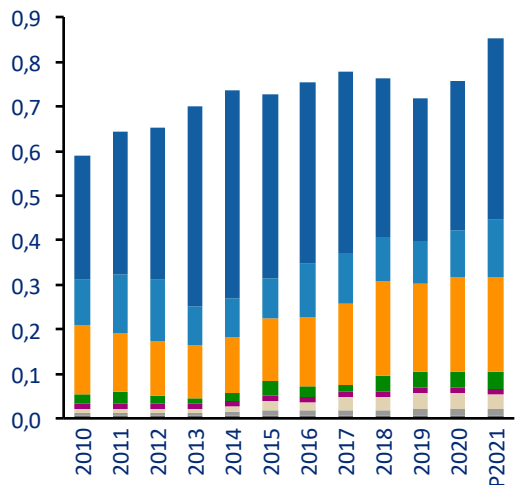
Pris per kg hvitfisk

— Torsk — Hyse — Sei — Reker

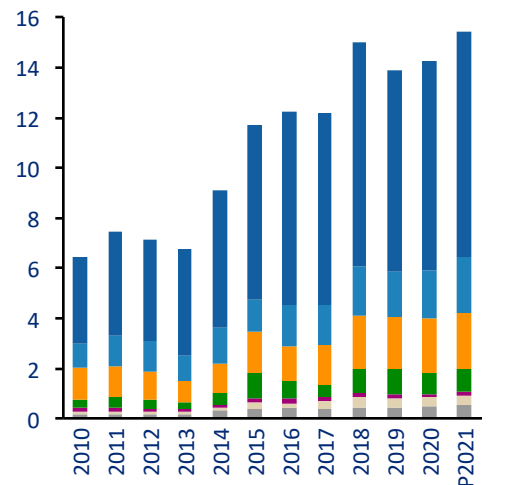
Fangstvolum i mill tonn hvitfisk

Torsk Sei Lange Blåkveite
Hyse Reker Uer Brosme

Verdiutvikling mrd NOK hvitfisk

Torsk Sei Lange Blåkveite
Hyse Reker Uer Brosme

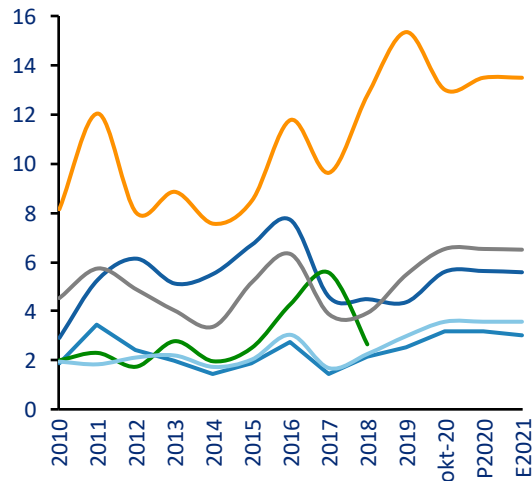

■ → Fiskeri:

Pelagisk fiske minst påvirket av korona. Økt etterspørsel driver prisen oppover

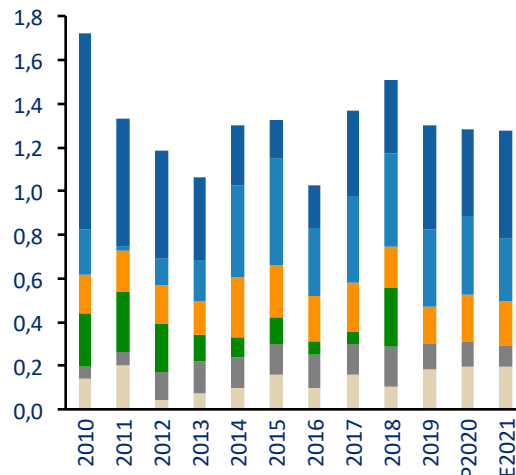
Pris per kg NOK pelagisk

— NVG-sild — Makrell — Nordsjø-sild
— Kolmule — Lodde — Tobis

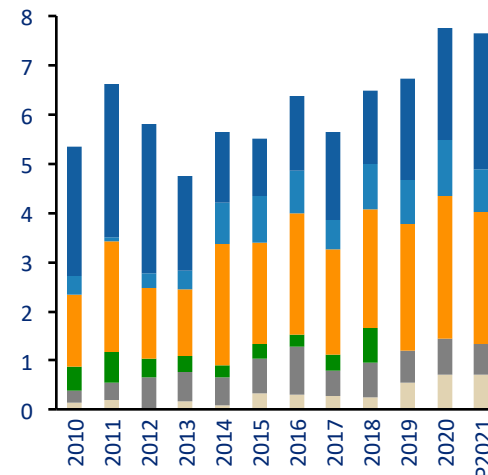
Fangstvolum i mill tonn pelagisk

■ NVG-sild ■ Makrell ■ Nordsjø-sild
■ Kolmule ■ Lodde ■ Tobis/etc

Verdiutvikling mill NOK pelagisk

■ NVG-sild ■ Makrell ■ Nordsjø-sild
■ Kolmule ■ Lodde ■ Tobis

Havbruk

Status ■ Utsikter →

Koronaindeks

Negativ koronapåvirkning

- Lavere etterspørsel fra hotell, restaurant og catering

Kompenserende koronapåvirkning

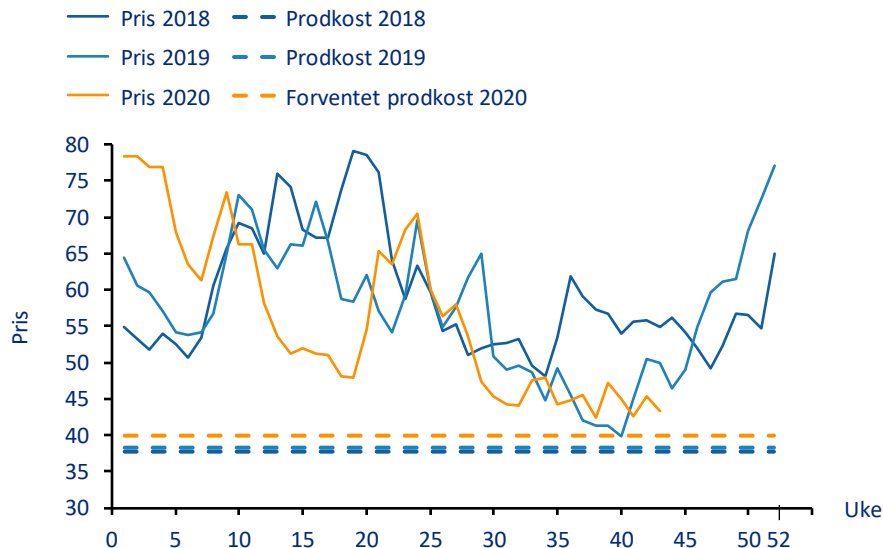
- Svak NOK kombinert med lavere rente og drivstoffpriser
- Mer salg til hjemmemarked

Havbruk:

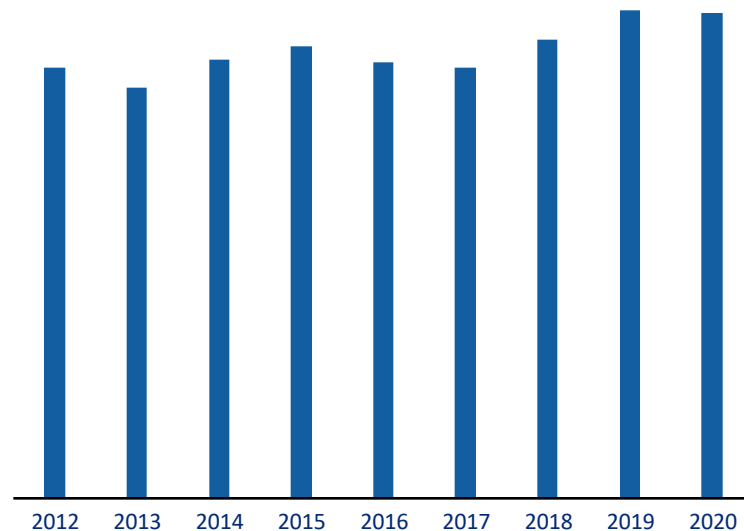
Lakseprisen tilbake på nivå med fjoråret etter koronadipp. Usikkerhet knyttet til ny oppblomstring av koronasmitte

Pris- og kostnadsutvikling per kg laks, uke

Kilde: Nofima / Kontali / SpareBank 1 SMN

Eksportvolum laks per uke 42

Kilde: SSB, Sjømatrådet

Maritim industri

Status

Utsikter

Koronaindeks

Negativ koronapåvirkning

- Vekst i industri avtok i Q1 og Q2 knyttet til tiltak for å begrense spredning av korona
- Eksportindustrien fortsatt på lave nivå

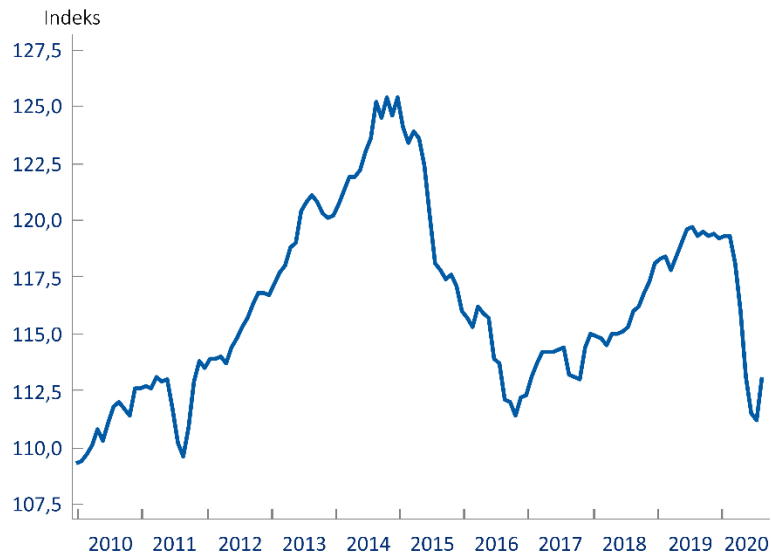

Kompenserende koronapåvirkning

- Vekst i industrien i Q3 med hjemmemarkedet som katalysator

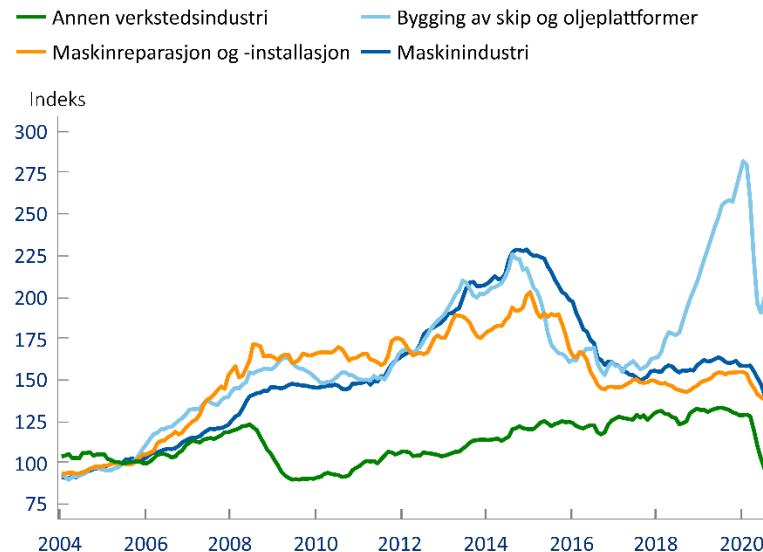
Tilbakegang i industriproduksjon generelt og for bygging av skip og oljeplattformer

Produksjonsindeksen for industrien, 3 mnd rullerende gjennomsnitt, sesongjustert

Kilde: Statistics Norway, SpareBank 1 SMN og MacroBond

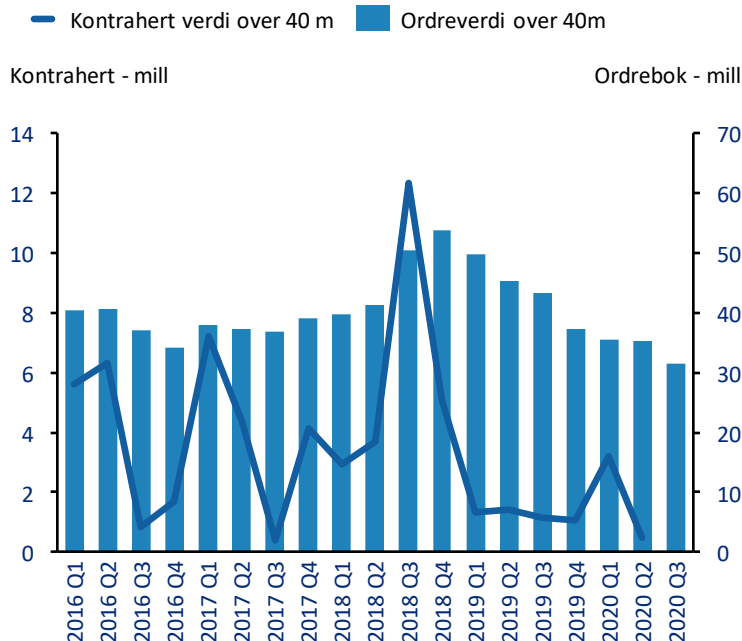
Produksjonsindeksen for utvalgte industrisegment, 3. mnd. gjennomsnitt, Sesongjustert

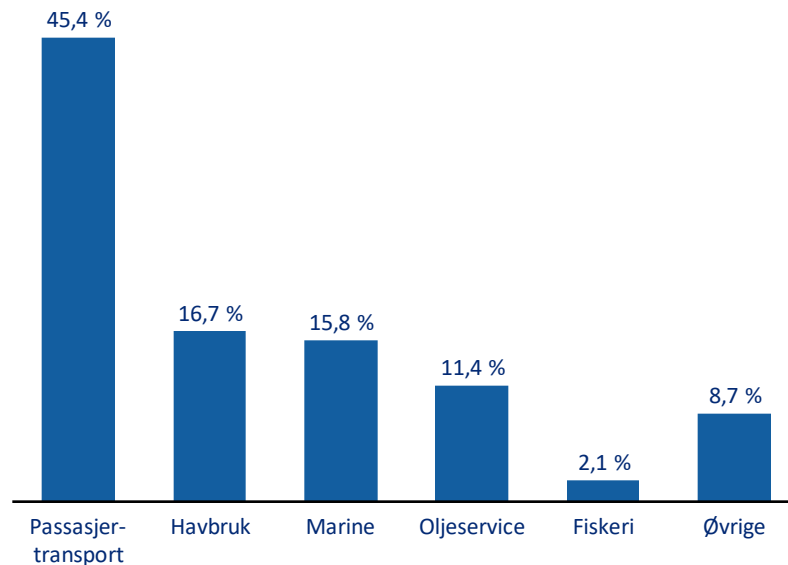
Kilde: Statistics Norway, SpareBank 1 SMN og MacroBond

Fallende ordrebok, ingen kontrahering av større fartøy siste kvartal

Verdiutvikling av ordrebok for skip > 40m

Fordeling av ordrebok

Offshore

Status ■ Utsikter →

Koronaindeks

Negativ koronapåvirkning

Kompenserende koronapåvirkning

■ → Offshore:

Vedvarende lav oljepris og lave investeringer reduserer etterspørselen etter offshore service fartøy

Oljeprisen, terminprisen

— Nordsjøoljen

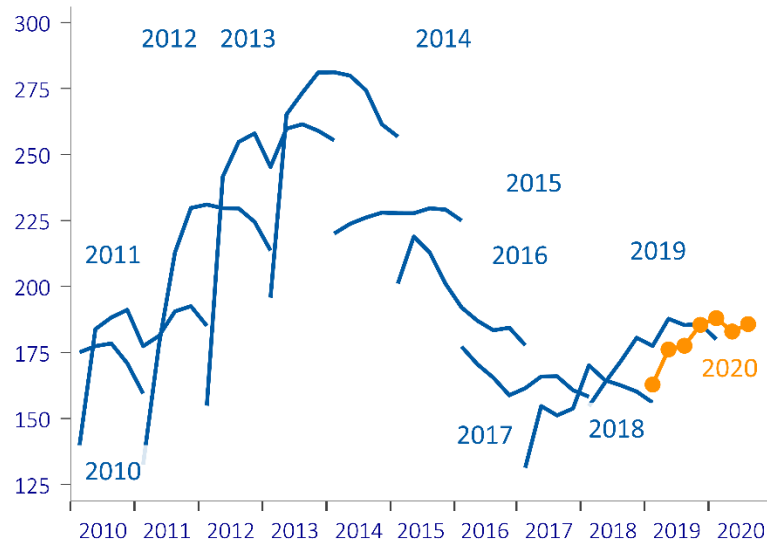
USD / Barrel

Kilde: Intercontinental Exchange (ICE), SpareBank 1 SMN og MacroBond

Norge, Petroleumsinvesteringer, SSB undersøkelse

Mrd.NOK

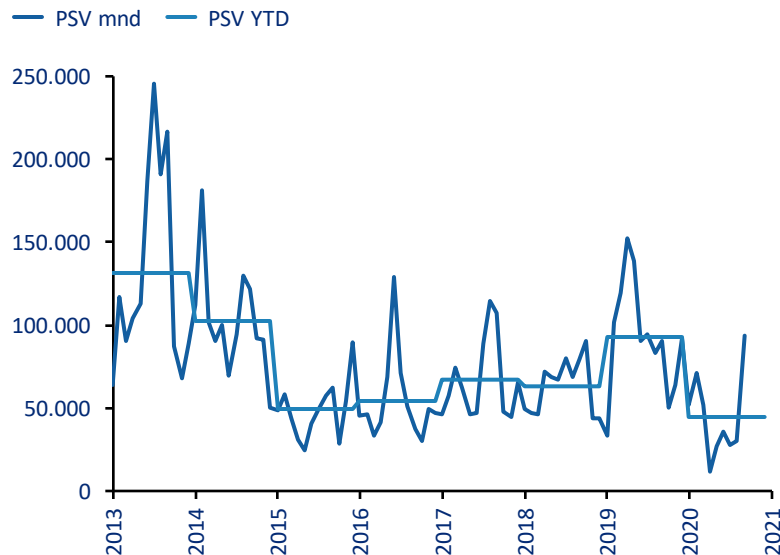

Kilde: SSB , SpareBank1 SMN og Macrobond

■ → Offshore:

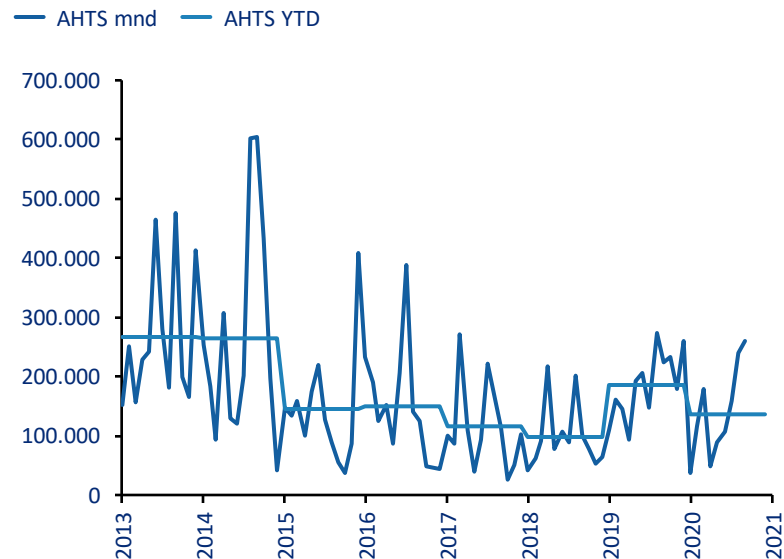
Spotmarkedet for supply fartøy i Nordsjøen har hittil i år vært det svakeste siden offshorekrisen startet i 2014/2015

**Store PSV fartøy – Inntekt x utnyttelse i spotmarkedet
– 1000 NOK/d**

Kilde: SeaBrokers

**Store AHTS fartøy – Inntekt x utnyttelse i spotmarkedet
– 1000 NOK/d**

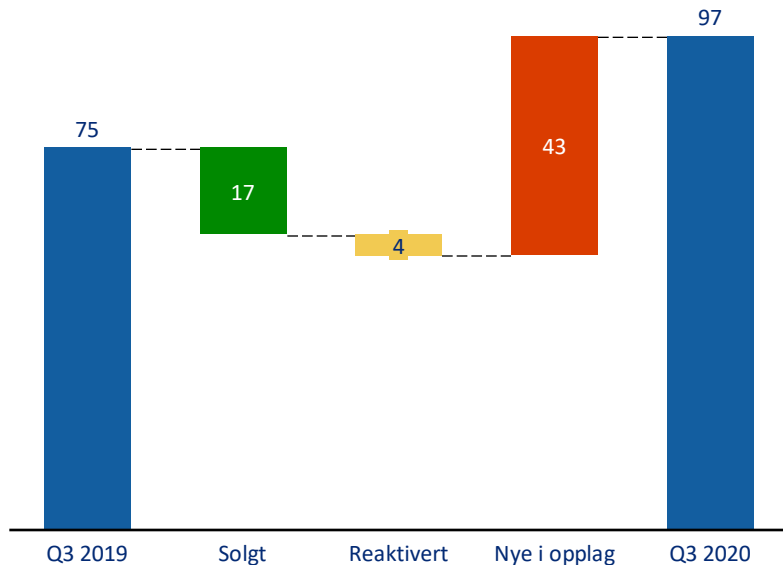

Kilde: SeaBrokers

■ → Offshore:

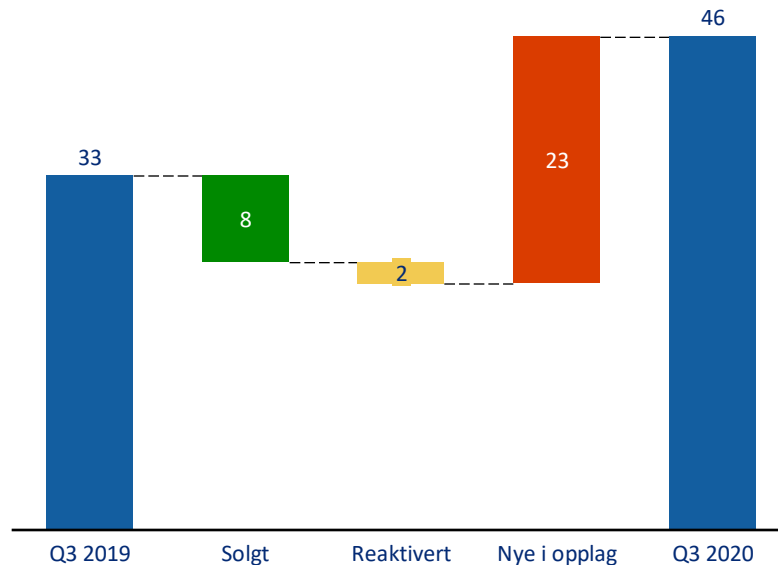
Økning i opplagsflåten for norske redere

Opplag supply og subsea, norske redere

Kilde: Westshore, selskapsinformasjon

Opplag PSV, norske redere

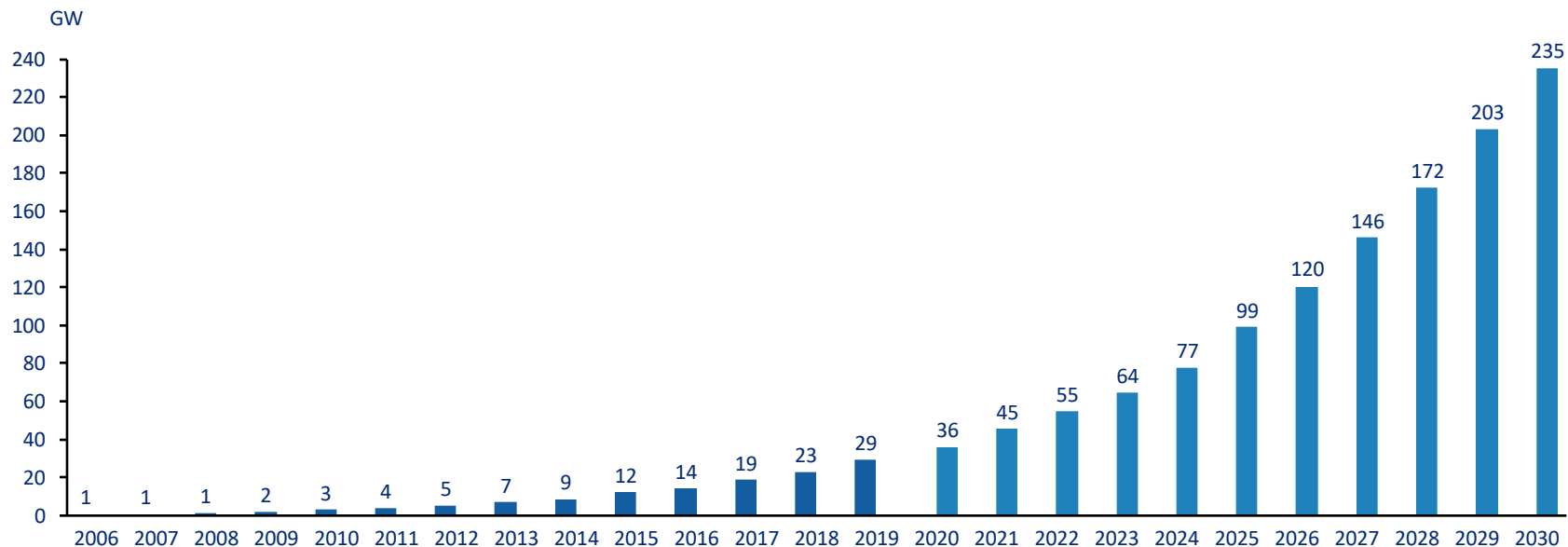
Kilde: Westshore, selskapsinformasjon

■ → Offshore:

Kan offshore vind bli redningen?

Utbygging av offshore vind kapasitet historisk og prognose

■ GW historisk ■ GW prognose

Kilde: GWEC

Næringseiendom

Status

Utsikter

Koronaindeks

Negativ koronapåvirkning

- ????????

Kompenserende koronapåvirkning

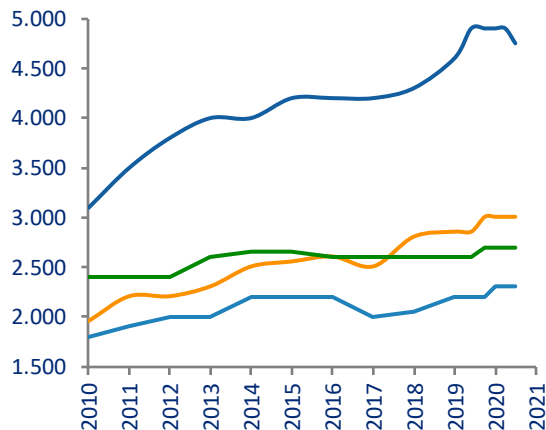
- ????????

■ ▽ Næringseiendom:

Flat utvikling i pris og ledighet. Hvordan vil forventet nedgang i pris og økning i ledighet påvirke yield? Hva med lav rente?

Kontorleiepriser – areal høy kvalitet

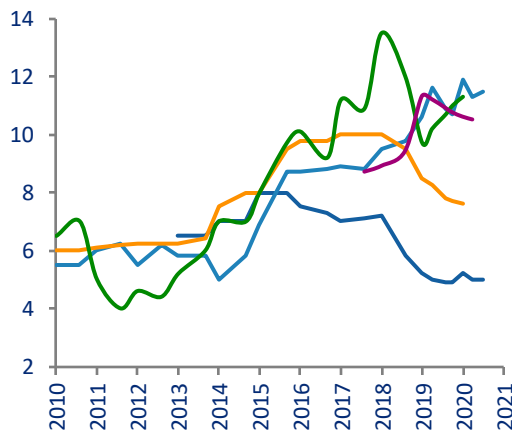
— Oslo — Trondheim
— Bergen — Stavanger

Kilde: Akershus Eiendom/
Dagens Næringsliv eiendomspanel/EM1 Næring

Kontorledighet i %

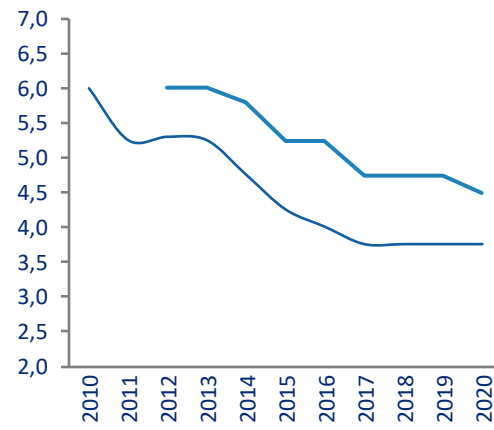
— Oslo — Bergen — Ålesund
— Trondheim — Stavanger

Kilde: Akershus Eiendom/
Dagens Næringsliv eiendomspanel/EM1 Næring

Yield i % for mest attraktive kontoreiendommer

— Oslo
— Trondheim

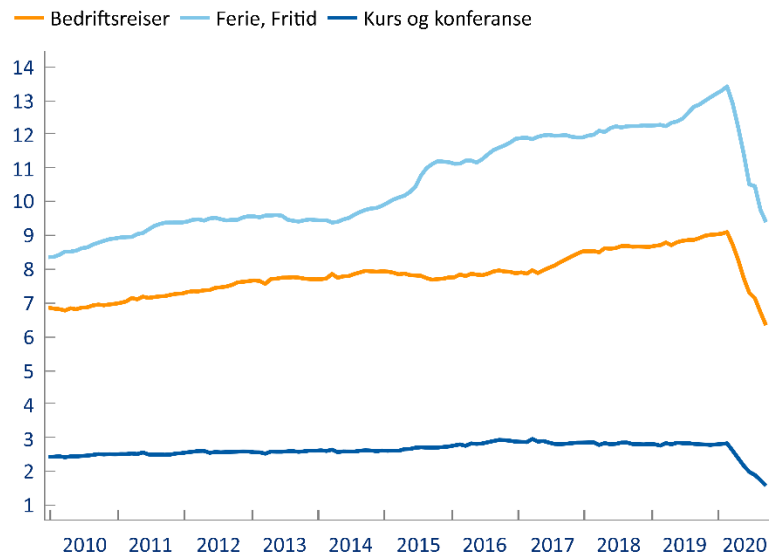

Kilde: Akershus Eiendom/
Dagens Næringsliv/Union

■ ▸ Næringseiendom:

Eiendomsbesittere med leietakere i bransjer med sterk koronapåvirkning vil få størst utfordringer

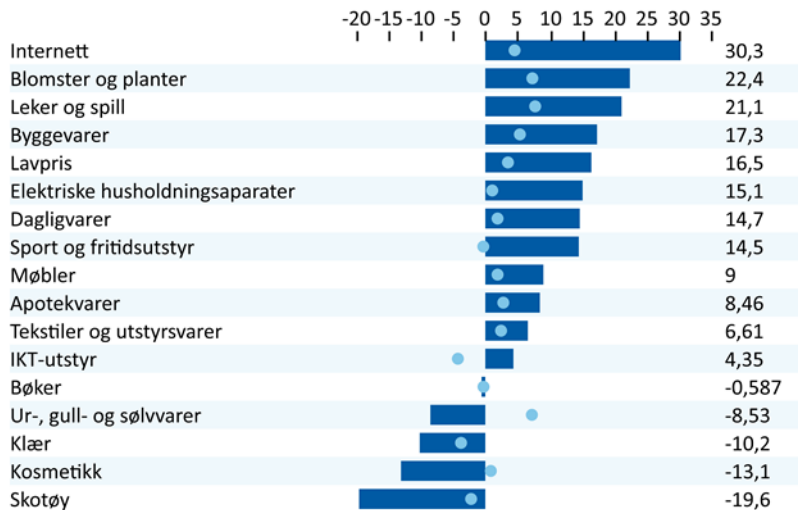
Antall gjestedøgn i millioner, norske hoteller. Rullerende 12 måneder. T.o.m. september 2020

Kilde: Statistics Norway, SpareBank 1 SMN og MacroBond

Detaljert omsetning, etter segment. Hittil i år vs. samme periode 2019

■ 09.2020 vs 09.2019 ● 09.2019 vs 09.2018

Kilde: SpareBank1 SMN / SSB / MacroBonds

Landbruk

Status

Utsikter

Koronaindeks

Negativ koronapåvirkning

- ????????

Kompenserende koronapåvirkning

- ????????

Bedring i balansen i flere markeder og generelt økt etterspørsel grunnet korona

Markedsbalanse

Prognose per september 2020 Prognose per september 2021

